

დავა

კომედია
მოქმედნი პირნი:

ამირინდო დ თავადი სპასპეტის-ძე.
ბეგლარ დ იმისი შვილი.
ონოფრე დ თავადი სარამე.
მიხეილ დ იმისი შვილი.
სიდონია დ ცოლი ონოფრესი.
ნინო დ იმათი ქალი.
იაია თავადი ჭიორელი დ მეგობარი ამირინდოსი.
რაფიელ არზამანოვი დ არზის მწერალი.
სარქის ბუღდანიჩ კუმუხტოვი დ პერევიდჩიკი სუდისა.
ლომინ გოდაბრელიძე დიმერლის აზნაური, მცნობი ამირინდოსი.
ხარიტონ ფილიპიჩ ვზიატკინი დ სტრაპიჩი.
ფილიპე დ ზასედატელი.
სოროზან დ მოურავი და ნაზირი ამირინდოსი.
ლომისეული დ გამდელი ამირინდოსი.
მოწყალისეული დ გამდელი სიდონიასი.
მარქიტა დ შემლოცველი დედაკაცი.
აბრამა დ ბიჭი ბეგლარისა.
ბერუა დ ბიჭი ამირინდოსი.
ნენე დ გოგო ნინოსი.
მსახურები და მოახლეები.
მოქმედება სწარმოებს სოფელში, მხოლოდ მეოთხე დ გორში.

მოქმედება პირველი

ოთახში ზის ფეხმოკეცილი ამირინდო დაფიქრებული, მოშორე-
ბით ქეჩაზედ დ ძირს ლომისეული გამდელი და ყაჰს რთავს,
ფარდა რომ აიხდება შემოვა სოროზან

გამოსვლა პირველი

ამირინდო, ლომისეული და სოროზან (შემოდის)

ამირინდო

მოდი სოროზან, დაჯექ.
სოროზან

კარგად გახლავარ!

ამირინდო

კარგია ერთი, დაჯექი თუ ღმერთი გწამს (სოროზან დაჯდება) საკვირვე-
ლია, რაფიელ უნდა მოსულიყო, ერთი ეს არზა მეჩვენებინ, არ ვიცი
რად დაიგვიანა...

სოროზან

რად არზა, სულში აკი თქვენზედ გადასწყდა ჩალიანი?

ამირინდო

აბა, რას ანბობ მამა გიცხონდა, ათას კუდს გამოაბმენ, ამბობენ ტრა-
ფჩის ნაცოდვილარი არისო. იმას დაუყენებიაო...

სოროზან

პატარა იმასაც ჩავაყლაპებდით...

ამირინდო

ჰო, ხამია აი, რას ანბობ, ჩემი ოჯახი იმაზედ არის გაფუჭებული, მაგ-
რამ არ იქნა. ჰსწორეთ აუვსებელი ხაროა...

სოროზან

ღმერთი გადღეგრძელებთ, ნუ გამიწყრებით ამ მოხსენებაზედ, მაგ-
რამ მორიგებას კი გირჩევდით.

ამირინდო

განა არ მინდოდა, აკი ვაძლივე ასი თუმანი.

სოროზან

ას თუმნათ... შვ დალოცვილო!..

ამირინდო

არა იქს. იმ ას თუმანს ქალაქში დავხარჯამ, აი იქა ხომ იცი მერე წა-
ვიდეს და ირბინოს შენმა ონოფრემა... მამა ჩემი არ წამიწყდება, მეც
დავიღუპები და იმთაც დავღუპამ... ონოფრემ მაჯობოს, ბარემ ეს
ულვაში დამპარსოთ...

სოროზან

ჩემ სულელურს მოხსენებას რომ დაიჯერებდე, მე კი მოყვრობას ვარჩევდი თქვენში...

ამირინდო

როგორ თუ მოყვრობას? ჩემი მოსისხლის ქალი შევრთო ჩემ ბეგლარ-სა, კაცო, ხომ არ გადაირიე, კიდევ რომ დავმოყვრდე დ მტერი იქნება, არ გაგიგონია, ნათქვამია: "მოყვარე მტერი მოყვრისა, მტრისაგან უფრო მტერია".

ლომისეული

ვინაო ყმაწვილო, ა ისა კრიალოსანს რომ ლახტივით იქნევს? სიარულიც რომ არ იცის? მამათილის ხმის გასაცემი კი არ დასჭირდება?

ამირინდო

ეგა თქვი-და! ერთი მოვიდეს ჩემი ბეგლარი, დღე დღეობით მოველი, იმას სასამართლოები მოვახვიოთ, ჩვენ დავსხდეთ და შევექცეთ ჩემო სოროზან!.. მერე შენი ონოფრე დამიდგეს წინა... მართალია, არზის წერაშიღა გამივა ფული! კურსი დაუსრულებია უნივერსში, რაღაც ახალი ჩინი მიუციათ, ვერ დავისწავლე. გადიავ! გადიავ! (გამდელს უძახის).

ლომისეული

შენი ჭირიმე, რას ბრძანებთ

ამირინდო

აბა ერთი ამას წინათ რომ პეტრებრუხის წიგნი მოგვივიდა, ერთი ის წაიკითხე.

ლომისეული

გამდელის გმირისეულისა. ჩემი ბეგლარის მოსვლას რომ იწერება, აი, შენი ჭირიმე კარგათ გაიგონეთ (ამოიღებს წიგნს, სათვალეებს გაისწორებს და ჩათვლით კითხულობს) ჩემო სიყრმით მოგებულო, ჩემო ნუგემო, დარბაისლის გამზრდელო ლომისეულო... ეს რაღა საჭირო არის და შვეამოკლოთ. (კითხულობს) შენი ბეგლარ ხშირად დადის და უცხო საყვარელი შვილია. შენმა სიცოცხლემ აგერ ხუთი თვე არის უნივერსი დაასრულა და ამ დღეებში აპირობს წამოსვლას. ნეტავი შენს თვალეებს, გამდელო, რომ ამას ნახავ. ქალო, ახლა ამას მოგახსენებ, ჩინი მისცეს, რასაკვირველია, მაგრამ მომატებულს სახელს ეძახიან -- ნასწავლი თურმე არის, მთელი პეტრებრუხი თითით აჩვენებენ, აი პოეტიო... (სათვალეებს ჩამოიღებს და თითონ გამდელი იტყვის) ვითომ ყველაზედ მეტიო... შენ კი გენაცვალოს შენი ლომა. ნეტა როდის ვლირდება ამ ბრმა თვალებს შენი ნახვა, ერთი შენის ნახვით გავძლე და შენის ხელით მეღირსოს დაფვლა.

ამირინდო

სოროზან ჰა, პოეტო, რა სტატის ახალი ჩინი იქნება. მე მგონია ბევ-
რი ზაკონები ეცოდინება. ჰა...

სოროზან

რა მოგახსენო, შენი ჭირიმე. მე იმათი არა ვიცი რა.

გამოსვლა მეორე
ი გ ი ნ ი ვ ე დ ა ბ ე რ უ ა

ბ ე რ უ ა

რაფიელმა და სარქისამ მოკითხვა მოგახსენეს.

ამირინდო

სოროზან, გადი, ერთი შემოიყვანე.

(სოროზან და იმასთან გამდელი და ბერუა გავლენ),

გამოსვლა მესამე

ა მ ი რ ი ნ დ ო, რ ა ფ ი ე ლ, ს ე რ ქ ი ს ა დ ა ს ო რ ო ზ ა ნ.

ა მ ი რ ი ნ დ ო

აა, ბატონს რაფიელს, პარუნ სარქისას გაუმარჯოს, ვეჟო, გელით
გელით, მე ჩემი დამემართა.

რაფიელ

ჭეშმარიტად უკაცრავად გახლავართ, ასე რომ დავიგვიანე...

ამირინდო

დაბრძანდით... (დასხდებიან) ახალი რა არის ჩვენ გორში?

სარქისა

ახალი? ახალი ზეთის ხილი მოვიდა და ცხენის ნალები ახალციხიდან.

ამირინდო (გაიცინებს)

ეე! შეჩვენებულო, სულ უნდა იმასხარო. მე გკითხვამ.

სარქისა

ახალი ამბავი ის არის, რომ თქვენ თუთუსოვისათვის არზი პისატი გიქნევინებიათ. კნიაზ, მე თქვენი დავალება მაქვს, შენი პურ-მარილი აქამდის არის (ყელზედ აჩვენებს). რო არ გითხრა შენთან ყალბი გამოვალ, აი რაფიელი იცის, თქვენი მწერალმა ონოფრესაც უწერამს ჩალიანის თაობაზე.

ამირინდო

იქნებ მართლა, ბიჭო ბერუავ. (ბიჭი შემოვა) აბა ერთი ქალაღების ყუთი შემომიტანე. (ბიჭი გავა) კარგი რამ მითხარ. იქნება იმ შეჩვენებუ-

ლისაგან (ბიჭს შემოაქვს ყუთი, აღებს) მოტყუებული ვიყო (ამოიღებს ერთ ღერბის ქალაღზედ დაწერილს წიგნსა, აძლევს რაფიელს, რაფიელი გამოართმევს არზას, კითხულობს, სარქის ჩაჰყურებს გაკვირვებულის სასით).

სარქისა

ვაა! ხედამ რა დაუკლიათ...

რაფიელ

ოჰ! შეჩვენებული სულ ღაგლუპავდა...

ამირინდო

ჰა, რას ამბობ? როგორ დამღუპამდა თქვი და!

სარქისა

ვაა, რა დაუკლია და, მამიშენის საფლავის მზემ, მაგ არზის მიცემა და ჩალიანის წართმევა ერთი იქნება...

ამირინდო

რა დაუკლია, არ მეტყვით, ერთი შემატყობინეთ და, იმ ურიას თხუთმეტი თუმანი მივეც.

სარქისა

კიდევ მიტომ ისკოვი პროზბუ თხუთმეტი თუმნათ ვა?

ამირინდო

ბიჭო, არ მეტყვი?

სარქისა (რაფიელს)

აზირ, თქვენ უთხარ და...

რაფიელ

რა აკლია, მამი თქვენი საფლავის მზემ მე ვერ გავბედავ, რა ხუმრობა არის, სარქის მოახსენე...

. სარქისა

ვა, მაშ არ უთხარა, აზირ, ღმერთი არა აქვს. ხედამ...

ამირინდო

თქვენ შვიდ სუდის გადაწყვეტილობისავით მიგძელებთ, ერთი მითხარით მოთმინებიდან გამოველ...

სარქისა

ვა, ადვილია, გეტყვი ჩემი ბრალი ხომ არ არის?

ამირინდო

კიდევ (გააფურთხებს) არ გესმის, შე შეჩვენებულო, მითხარ ხომ არ მოგკლავთ? .

სარქისა

ჰო, გეტყვი, გეტყვი... (თვალეხს დააჭყეტს) ერთი ტოჩკა არ ჩაუწერამს, სულ ცარიელია!

რაფიელ

ტოჩკა კიდევ არაფერი, არც ზაპეტაია ზის, ხედავ?

სარქისა

ვა, მართლა! ეს კი სწორეთ მოსისხლეობაა აა!

ამირინდო

რაო, როგორ ტოჩკა, ზაპეტაია, რა არი. ზაკონები იქნება?

სარქისა

ტოჩკა და ზაპეტაია არის, მნიშვნელობა, აზრთა სჯულებთა და ზაკონთა, კავშირ-მოთხრობანი, თუ ვითარ, შეიტყო საქმე მოსამართლეები და წარმოებანი უპირატის მართებლობის საქმისა...

ამირინდო

მაშ, დაულუპავარ იმ კაცსა, აი ის მამა მახინჯი, მამა არ წამიწყდება ტყირპს გავაგდებინებ, ხედამ იმ ბებერს ურიასა. დ აბა ახლა რა მეშველება

სარქისა

რაფიელ, აზირ, უნდა შენ მოუხერხო!

რაფიელ

უნდა ვეცადოთ, სუდიამაც თვალი უნდა ჩაავლოს, გავასწოროთ, გადავსწეროთ!

სარქისა

მეტად ხარბია...

ამირინდო

ჯანი გავარდეს, რასაც ითხოვს მივცემ, ოღონდ მტრის გულისად ნუ გამხდით.

სარქისა

იმას გადაჭრილი აქვს, თითო ტოჩკაში და ზაპეტაიაში თითო ოქროს იღებს.

ამირინდო

რამდენი უნდა ჩაიწეროს, ან რას იქს ფულსა!

რაფიელ

სარქის, აბა დათვალე.

სარქისა (სთვლის)

10, 30, 30, 40, 50, 60... სამოცზედ მეტია, მაგრამ აზირ უნდა დავა-
ჯეროთ...

ამირინდო

მაგაზედ მეტი ხომ არა უნდა რა.

სარქისა

პისერს გადასაწერად ორიოდ თუმანი!

ამირინდო

ეგ არის რაღა (ოხრავს). შემოდით ერთი, რჩევაცა გკითხოთ და ფულს

მოგცემთ. (შევლენ).

გამოსვლა მეოთხე
სოროზან (მარტო)

ღმერთო შემიწყალე, რაზედ იჭირებს საქმეს ეს დალოცვილი, ან თითონ რაზედ იღუპება, ან იმას რათა ღუპავს. თქვენმა მზემა ჯერ მგონია ხუთას თუმნათ უზის. ეს შვიდი წელიწადია, ხან ერთს მისცემენ, ხან მეორესა, ეი, ბევრი არ შესძლებია ფულსა... (დაფიქრდება)

ეი ფულო, ფულო სოფლის ბომონო. ნათქვამია:
ეს სოფელი სულ ასეა, უფულოდ სად არს წესია?
თუ ფული გაქვს დამიჯერეთ,
მომკი რაც არ გითესია.

ვისაც ბედმა მისცა ფული,
გინდა იყოს ბოროტ სული,
ჰკვირდებიან და იტყვიან,
აქვსო უცხო, კარგი გული!

ნიჭი, სახელი, დიდება
ფულთან სუყველაა ფუჭი,
უგუნურიც განდიდდება,
თუ ოქროთ სავსე აქვს მუჭი!
ეი, ეი, ეი! (სოროზან გავა)

გამოსვლა მეხუთე
სარქის (წინაპლანაზედ)

აუსვით!
ღმერთი უშველის ქართველებს
ცარიელი აქვსთ თავია,
თითონ და იმათი შვილებს
აკლიათ ზაპეტაია!

უნდა ნახოთ თუ აქვთ ფული,
ყველასა აქვს დიდი გული,
მაგრამ თუ გამოელია:
ტოჩკა და ზაპეტაია!
როცა გვთხოვენ ჩვენგნით ფულებს
ყველა ჩესტნი ქართველია,
თუ კი მოვსთხოვთ ნასესხულებს ტოჩკა და ზაპეტაია!

გამოსვლა მეექვსე
ამირინდო და რაფიელ

ამირინდო

ბარემ მოდი სადილათ აქ იყავით ჰე?

რაფიელი

კვლავ გიახლები, ეს საშური საქმეა, ვადა არ გაგივიდეთ, მშვიდობით.
(გავლენ რაფიელ და სარქისა)

გამოსვლა მეშვიდე

ამირინდო (მარტო)

ამირინდო

კიდევ კარგათ გადავრჩი ამ სულის წურბელებს. ჰე. თუ თუთულოვი ჩამივარდა ხელში, სიცოცხლე მაქვს, ჩავჩეჩო, მამაჩემი არ წამიწყდება ფულითა ვცემ საკვირველი რამ არის ფულით ცემა. ერთხელ ყმაწვილო, ქრთამი მთხოვა საქმეზედ ერთმა სულიერმა, სახელს ვერ ვიტყვი. ჩავყარე გძელს პარკში ათი თუმანი, შევიმწყვდიე ოთახში, ამდენი ვცემე, ვცემე, რომ წაიქცა გულშემოყრილი. ბოლოს ადგა კვნესით, ის ფული ჯიბეში ჩაუწყე. მე მეგონა მიჩივლებს მეთქი, მამათქვენი არ წაწყდეს, დიდი მადლობა მითხრა, საქმეც გამიკეთა და მეგობარი შეიქნა. ნეტავი არ გამოეცვალათ!

გამოსვლა მერვე
იგინივე და ბერუა (შემოვა), მერმე სოროზანიც

ბერუა

ბატონო დროშკით ვილაც მოდის, ზარები უბია, მგონია პრავნიკი არის!

ამირინდო

არიქა ბიჭო, მუნდერი, წაღები, სარტყელი! სოროზანს დამიძახეთ (სოროზან შემოვა, თან ელაპარაკება და თან იცვამს). აბა, პრავნიკი მოდის, სადილათ რა გაქვს?

სოროზან

ბოზბაში, ჩიხირთმა, მწვადები.

ამირინდო

აბა, კიდევ მოუმატოთ რამე შემწვარი, ჩახოხბილი ქათმები, სულ ხოხბათ ვაჭმევ, ფლავი ბატკნითა, ლულა ქაბაბები, აფხაზური. შენ ბერუავ, მემარნეს უთხარ, სამოციანი მოხადოს, წმინდათ ამოილოს, შენ იასაულებს და ყაზახებს კარგად დახვდი. ვინძლო კარგად დაათვრო.

ბერუა

მოგეცათ დღეგრძელობა, კარგა მე ისინი დავანაყრო. (გავა, ამ დროს ზარის ხმა მოისმის და დადგება ხმა კარებთან)

გამოსვლა მეცხრე

ამირინდო, სოროზან და ბეგლარ (შემოვა)

ამირინდო (მგზავრულათ ჩაცმულთ თავს უკრავს)

დრასტი, დრასტი ღოსპოდა სუდრი, დრასტი, იზბოლით, იზბოლით. (ხელს უშვერს დასაჯდომათ)

ბეგლარ

ვერ მიცანით მამავ, თქვენი შვილი ბეგლარ!

ამირინდო (დაიყვირებს)

ოჰ, შვილო ბეგლარ (მოეხვევა ტირილით), მამა ჩემი არ წამიწყდება ჰო, შვილო რა ბედნიერი ვარ, რა რიგათ დაკაცებულხარ, ბიჭო მამა არ წამიწყდება სუდიასა ჰგებარ. (ბეგლარ მოეხვევა სოროზანს, სოროზან ხელზედ ცდილობს კოცნას, მაგრამ ბეგლარ არ აძლევს ნებას კოცნოს)

ბეგლარ

სოროზან ჩემო, სოროზან, ხომ კარგადა ხარ, ჯერ ყოჩაღათა ხარ, არ დაბერებულხარ.

სოროზან

ვმადლობ ღმერთსა. თქვენ მშვიდობით გნახეთ, ახლა რაღა დამაბერებს.

გამოსვლა მეათე

იგინივე და ლომისეული (გამოვა ხელეზგაშლილი), შემდგომ შემოცვივ-
დებიან ბერუა და სხვა ბიჭნიც

ლომისეული

შვილო ბეგლარ, შვილო ბეგლარ,. ჩემმა მოხუცებულმა თვალებმა

კიდევ გნახეს შვილო, (ეხვევა) ჩემო სიცოცხლე... ჩემო სამოთხის
კარო... (სათვალეებს გაიკეთებს, უყურებს და ატრიალებს)" შემომხედე, შე-
მომხედე, აგრემც გენაცვლება შენი ლომისეული, რა რიგათ დაკა-
ცებულა.

ბეგლარ

გადია, გადია. (შემოვლენ ბიჭები, ზოგი ხელზედ, ზოგი კალთაზე ჰკოცნიან
ბეგლარ თავზედ ჰკოცის)

ამირინდო

დაღალული იქნები, შვილო, დაისვენე, აი ეს ოთახები შენი იყოს
საკუთრად. გადიავ დაასვენე, ახლა ნუღარ იწუწუნებ, ეგეც შენი
ბეგლარ. (გადის)

ლომისეული (მიდის, აგრეთვე _ ბიჭები)

გენაცვალე...

გამოსვლა მეთერთმეტე

ბეგლარ (მარტო. მოიხსნის შარფს, დაჯდება დივანზედ),

დღეს ვგეგვარ აწ მე ახალშობილსა,
ვხედავ რა სახლსა ჩემის მშობლისა,

დღეს ვიწყებ ახლა სოფლის ცხოვრებას
და მისთა ვნებათ ზღვის მღელვარებას,
უნდა ვიბრძოლო, დელვაში ნავით,
უსვა ნიჩაბი სუსტისა მკლავით.
(დაფიქრებული).

იქნება ბედმან

თვალით ვერ მხედმან

უდროო მოსთელოს ჩემი ცხოვრება?

იქნებ ერთა,

გონების მტერთა,

მოსწამლონ ჩემი ნიჭიერება?

გამოსვლა მეთორმეტე

ბეგლარ და მიხეილ

მიხეილ (შემოვა)

ჰა, ბეგლარ!

ბეგლარ

მიშელ, მონშერ! (ეხვევიან ერთმანეთს)

მიხეილ

ას არის ეხლა შევიტყე შენი მოსვლა და მოვიჭერი შენთან. კჰკ я
рჰჰ. მე ოტპუსკში ვარ, კარგად გავატარებთ დროს, несмотря, нѣ то

რომ მამაჩვენები ჩხუბობენ და ერთმანეთს მტრებს ეძახიან!

ბეგლარ (უსიამოვნებით)

როგორ თუ ჩხუბობენ? რა აქვთ საჩხუბარი?

მიხეილ

ეხ, ხრქтец, შენ პოეტი ხარ, გინდა რომ ყოველი კაცი ანგელოზი იყოს. ნეტ ხრქт, მაშინ უფრო ცუდი იქნებოდა.

ბეგლარ

ეგ უცნაურია...

მიხეილ

ექ, პატიოსანს და კაი კაცს რაღა ფასი ექნებოდა და просто სულ პატიოსნები იქნებოდნენ.... გახსოვს შენი რუსთაველი რას ამბობს:
ოდეს ტურფა გაიაფდეს,
აღარ ღირდეს აღარც ჩირად...

ბეგლარ

კარგი, დაჯექ, მე შენი ნახვა მიამა, პირველად მითხარ რას იქმნენ თქვენები, ხომ ყველანი კარგათ არიან, ნინუცა გაზდილა? წ ჰუმჩю теперь онъ невестъ.

მიხეილ

სულ ყველანი კარგად არიან, ჰ ბინქ? ახ ხრქтец чуჰი ჰევქ, ის მტირალა ნინუცა ხომ აღარ არის... გახსოვს... უნდა ეხლა ნახო, ქალაქს ინსტიტუტში გაზდილი. Оврქзовქнქ ხრქтец, тქქя умницъ, прелестъ! ერთი მოდი ნახე. орошу не влюбляться. мы теперь монтекки и კჰпулетты, მაგრამ შენ რა ეშმაკი შეგაყვარებს, ვეჰ у вქс კქкие то иჰექлы шиллеровские ჰевы, ჩვენი საქმე სხვა არის პროზაიკები, რაკი პატარა ფერით გათხუნულს ქალს ვნახამთ პრამჩაი გულლო! ახ, ხრქтец, ჰх, კქк меня შავი თვალები მწვავენ, ცეცხლს მიკიდებენ.

ბეგლარ

ჟჰქстливец. შენ კიდევ ჩემი ქარიანი მიშელ ხარ, მგონია შენ დააბერებ დროსა, დრო შენ ვერ დაგაბერებს.

მიხეილ

რა ეშმაკისათვის მინდა სიბერე, შენ მებრალეები, რომ დაგაბერებენ, იცი რას გეუბნები, ღმერთს გეფიცები. მოდი კარგს რამეს გირჩევ, ჩვენ პოლკში შემოდი. რქм тебя полюбят, тქм буѳет весело, не-буѳет ჰუმქть. თორემ, აი რა მოგივა: ღმერთს გეფიცები, მასხარად აგიგდებენ.

კოჰჰჰ

ბეგლარ
სამასხაროს რომ არასა ვიქ?

მიხეილ
შენ ხომ პოეზიაზე ხელს არ აიღებ, პოეტებს დიდ ქვეყანაშიაც სულელს ეძახიან. შენ აქა დაღუპული ხარ, მესტვირეს დაგიძახებენ!
ბეგლარ (იციინის)

სხვა მითხარ რამე!

მიხეილ
ოთხი თვე ერთად ვიქნებით, სულ ხომ ერთ დღეს ვერ გიანბობ, პრამჩაი, ზოგი ხვალ იყოს...

ბეგლარ
ხვალ უექველად.

მიხეილ
by прощай... მამაშენს უთხარ ნუ კლიაუზნობს, შენ თუ იმას გამოსცვლი, великий человек быжешь. (გავა)

გამოსვლა მეცამეტე
ბეგლარ და ლომისეული (შემოვა)
ლომისეული
ის მატრაბაზი იყო აქა, ონოფრეს შვილი, როგორ შემოუშვი, მოხუცებულ მამაშენს ეწყინება!
ბეგლარ
როგორ გადიავ, უცხო ყმაწვილი კაცი არის, ნეტავი საქართველოში იმისთანა ყმაწვილი კაცები ბევრნი გამოვიდნენ.

ლომისეული
უი, დამიდგეს თვალები! რას ანბობ მამიშენის მზესა, მაგისთანა გარყვნილი ყმაწვილი კაცი თურმე არსად არის, მერე თურმე ასეთი ბრიყვია, შენმა დაბერებამ, უნდა თურმე ნახო სტუმრებში ქალებთან, ფეხზედ ფეხს შემოიდეგს, თითქო სარდალი იყოს, მერმე საშინელი ურჯულოა თურმე (პირჯვარს იწერს). ღმერთო შეგცოდე, დიდ მარხვაში არამც თუ ხორცსა სჭამს, კიბოთი თურმე სკდება! აი შეარცხვინა ღმერთმა, მამიშენის მზეს, იმათთან არ წახვიდე, თორემ შენც ისეთად მოგნათლავენ. გამდელი ჰყავთ ერთი კუდიანი, ჯადოქრობით სავსე არის.

ბეგლარ
რას მიზამს?

ლომისეული
შეგილოცავს და სიყვარულის წამალს დაგაღვინებს.

ბეგლარ
ოთხმოცის წლის ბებერს რად უნდა რომ შემცივაროს?

ლომისეული
რას ანმობ ყმაწვილო, გენაცვა, განა თითონ, ონოფრეს ერთი გონბიო
ჰყავს, ნინუცა ჰქვიან, იმას შეგაყვარებს.

ბეგლარ
რა გენადვლება, ანმობენ ლამაზიაო.

ლომისეული
ლამაზი! არა შენმა დაბერებამ, უკანა თვალის კილოები დაწეული
აქვს, ზეითი ტუჩი მოკლე აქვს, რომ ლაპარაკობს თითქო ძალათ იკრი-
ჭებო (საიდუმლო ხმითა) მერე ასეთი ურცხვი თურმეა, ვინც უცნობი
ნახოს ნათესავისავით ელაპარაკება, ინტიტუტში გაზდილა, რას ისწავ-
ლიდა გენაცვალეთ იმათში!

ბეგლარ
ах, кѣк я рѣѣ, виѣно онѣ хорошо обрѣзовѣнѣ (იქით), ხვალ უთუოდ
ვნახავ. (გავა)

გამოსვლა მეთოთხმეტე
ლომისეული (მარტო)
ლომისეული
ღმერთო, დაგვიხსენ მტრის დაცინებისაგან. რა ვქნა, აქ აღარავინ
არის, რაზედ მატირეს ცხრა წელიწადი ამ ყმაწვილის მოშორებაზედ,
რა უსწავლებიათ, დაუბერებიათ, მე რაღასაც მოველოდი, ისევ ის ჩე-
მი ბეგლარ არის.

ფარდა ჩამოეშვება

მოქმედება მეორე
გამოსვლა პირველი
ოთახი ნინოსი. ერთ მხარეს ფორტეპიანი დგას. ოთახი მორთულია კარგი ავეჯით,
ფორტეპიანოს უზის ნინო, და მღერის.

ნინო (მარტო)

ნინო (იმღერის)

ნეტარ გულო, რისთვის შექმენ შენ უეცრად მღელვარება,
იქნებ შენცა მოგეფინა ტრფობის შუქის ეღვარება,
ნახე, ჰსცადე თუ ეგ იყოს ბედისაგან დანაწესი

თუ ეგ იყოს განგებისგან შენსა გულსა დანათესი.
მიჰყვე ტრფობას
ტკბილსა გრძნობას,
მიეც თავი დ
არ არს ავი.
ტრფობა არის ქალთა ნუგეში,
სხვა რა გვაქვს სოფელსა ლხინი,
ტრფობა არის ჩვენი დიდება,
ჩვენი სკიპტრა და გვირგვინი

გამოსვლა მეორე
ნინო და ბეგლარ
ბეგლარ

ჩემის მხრივ გარწმუნებთ, თქვენა ხართ ღირსი მთელის ქვეყნის გვირგვინისა!

ნინო

ახ! что вы, князь! არა, მე არა ვარ აგრე პატივმოყვარე, რომ დედოფლების გვირგვინი ვისურვო.

ბეგლარ

სიყვარულის გვირგვინი. ნეტა ვინ არის ის ბედნიერი?

ნინო

რათ გინდათ შეიტყოთ, თქვენ ხომ არა გჯერათ, რომ ქართველმა ქალებმა სიყვარული იცოდენ, ან გრძნობდენ.

ბეგლარ

то крѣпней мере თქვენ იქნებით მხოლოდ პირველი.

ნინო

ვგონებ კაცები უფრო ცივად ხართ სიყვარულზედ. ეს კიდევ არაფერი, ნეტავი მტრობა არ იცოდეთ.

ბეგლარ

მაგ ისარს მამა ჩვენებს ესვრით?

ნინო

მართლა ვეტყვით, რა არის იმათგან ასე ერთმანეთის მტრობა.

ბეგლარ

მიზეზი, მიზეზი გაუნათლებლობაა. ჩვენი ხალხი არ არის პირველი, ბევრნი გვძრახავენ, მაგრამ თუ წაიკითხვენ ცხოვრებას დიდის ერისას, მაშინ დამერწმუნებიან რომ რომაელნი. როდესაც მხედრობით მდგომარეობიდან შეიქნენ მოქალაქედ, ისეთი მეშურნენი, მეჩხუ-

ბარნი და მოდავენი გახდენ, რომ საშინელება იყო. ჩვენც ახლა ვეს-
წრობით ასეთ კეთილ ცვლილებას ყმაწვილ-ჩამომავლობაში, რო-
მელნიც იზდებიან ხელმწიფის მოწყალებითა და იკარგება მაგვარი
ბიწიერება ჩვენში. ვგონებ დამერწმუნებით, მო და მიხეილს არ მო-
გვივა ჩხუბი და არც საჩივარი ერთმანეთზედ.

ნინო

მე კიდევ იქა ვარ, რადგან თქვენ ჰსჯავრობთ ქალებზედ რომ სიყვა-
რული არ ვიცით, ნება მომეცით მეც გკითხოთ. გყვარებიათ ვინმე. იქ
მაინც დიდს ქვეყანაში?

ბეგლარ

დიახ ნინაო მიყვარდა და მიყვარს, ჩემს გულში არის დათესილი სი-
ყვარული სიყრმიდგანვე და თან წლოვანებასთან შემეზარდა სახე ხმი-
თა საყვარელისა. იყო და არის განუშორებელი ჩემგან, მინათვიდა და
მინათის როგორც ბედის ვარსკვლავი. ოჰ, თუ არ მიიფარა ჩემგნით
განმაცხოვრებელი ჩემი მნათობი და იქნება ხელთმძღვანელი და-
ნაჩენის ჩემის ცხოვრებისა.

ნინო

ნეტავი ვიცოდე, ვინ არის აგრე ბედნიერი, დიდი ხანია თქვენ წვლილ
ლექსებში, რომელიც მოდის და მოდის პეტერბურხიდგან პენერამით
სწერთ სიყვარულსა, მაგრამ ვერ გამოვიცანით!

ბეგლარ

ვინ იყო საგანი, გინდათ რომ გამოიცნოთ?

ნინო

მალიან!

ბეგლარ (გამოართმევს ხელს, ნინოც აძლევს)

ნინა, თქვენა ხართ!

გამოსვლა მესამე

იგინივე და მიხეილ

მიხეილ

სწორეთ ფამუსოვი ხარ! ფჰი ხრჰтец. ры с прохулки?

ბეგლარ (იცინის)

მე მიყვარს ნინა!

მიხეილ

ა, ты бинჰ, გიყვარს? (ნინო მოეხვავა მიხეილს) მითხარ ყურში...

и прекрჰсно! ბეგლარ ჰჰი რუკუ (ჩაუდებს ხელს ხელში), ღმერთმა

გაკურთხოთ. (ბეგლარ ჰკოცნის ხელზედ ნინოს და პირზედ მიხეილს). დასხე-
დით. ახლა ამას ვეცადნოთ მამა ჩვენები დავითანხმოთ.

ბეგლარ

აბა, როგორ?

მიხეილ

მოიცა, ჩალიანი ჩვენ დაგვრჩეს!

ბეგლარ

რა იქნება?

მიხეილ

ის იქნება, რომ მამაშენი თანახმა გახდება ჩალიანს რომ წინუცას გა-
ვატან.

ბეგლარ

ვითომ, престъвите себе, გუშინ მამა ჩემმა ილაჯი გაგვიწყვიტა სუდ-
ში არზა დაწერეო. ერთი ამოდენა საქმე შემოიტანა. მთელი ღლე ვმა-
ლე, ვმალე, ничеჯი не понял. მგონია ჩალიანის თაობაზედ არის.

შენ დაწერე, მე არ ვიცი.

მიხეილ

მე კი თუთულოვი გონივარ თუ, გინდა მე ცხენი გამახედნინე, ფრანცუსკის კადრელს
ვასწავლი ცხენსა. мое ли-Зело писъть кляузы.

ბეგლარ

ბი ხუზეთ ჯონკჷ. ოროშქი მიშელ, მამაჩემი მოვიდოდა და...

(წინოს ხელზედ ჰკოცნის)...

წინო

თქვენი ლექსები გამომიგზავნეთ.

ბეგლარ

ახ! Зкъხыл. დღეს დილას ლექსი დავწერე და დამავიწყდა, ვერ წამო-
ვიღე თანა. ერთად მოგართმევთ (გავლენ ყველანი).

გამოსვლა მეოთხე

წინე (მარტო) და მერმე აბრამა

წენე

ბეგლარ ბრძანებულა, ახ! ნეტა როდის იქნება ჩემი წინუცა იმას
შეერთოს, რა რიგათ უყვართ ერთმანეთი... ოხ, რა რიგათ მიყვარიაწ

რუსები, რომ მოახლების გათხოვება ჰსცოდნიათ, იქნება მეც მეღირ-
სოს, წინუცა კი დამპირდა ჩემი ბლუ აბრამა... ბლუ რომ არ იყოს უც-
ხო რამ არის, მაგრამ რა უშავს სხვა ხომ არა აქვს-რა დამახინჯებული,
არც თვალი, არც ცხვირი (იყურება ფანჯარაში). ქა, აგერ თითონ აბრამაც

მოდის, წიგნები მოაქვს, უთუოთ ნინუცასთან იქნება.

ნენე
ხომ მშვიდობით ბრძანდებით ყმაწვილო?

აბრამ
მე, მე, მე, ჩე, ჩე, ჩე...

ნენე
რადა ჩეჩე?

აბრამა
მი-მი-მი ყვა-ყვა-ყვა...

ნენე (იციინის)
ყვა, ყვა, ყვა!

აბრამა
...ყვარხარ!

ნენე
ძალიან?

აბრამა
მა! მა! მა!.. იიიყ... ან

ნენე
ბეგლარს უყვარს ჩემი ნინუცა?

აბრამა
ჰო!

ნენე
მაშ რატომ არ ირთავს?

აბრამა
მაყ, მაყ, მაყ.

ნენე
მამა არა შვრება. გაუწყრეს მამა ღვთისა!

აბრამა

ნუ-უ-უიი იი წყე... წწყე... წწყევლები!

ნენე
(ნენე იციინის და ქოქოლას აყრის. ამ დროს შემოვა ნინო)

გამოსვლა მეხუთე
იგინივე და ნინო

ნინო

ах, ззрѣвствуѣ, ахрѣм!

აბრამა

(თავს დაუკრავს და მიაართმევს ვარდის კონას და წიგნებს)

ნინო

სალამოზედ ხომ არ მოზრძანდება ბეგლარი?

აბრამა

რა... რრრ... მო... მო...

ნინო (გახსნის წიგნს)

ახ, стихи!

აბრამა

აქამდის სულ ენა ებმოდა და იძახდა "მო მო"... უეცრად დაიყვირებს) მოგახსენო!
(ნინოს და ნენეს გაეცინათ)

ნინო (ეტყვის აბრამას)

პატარა მოიცადე, იქნება მიხეილმა პასუხი მისწეროს? (გავა აბრამა, ნინო
მივა დივანზედ დაჯდება და ძირს ჩაუჯდება ნენე).

ნინო და ნენე, მერმე მოწყალისეული

ნენე

გენაცვალოს ნენე, მეც გამაგონე, რუსული ხომ არ არის?

ნინო

ქართული ლექსებია.

(კითხულობს)

აგერ ცაში მზე ბრწყინვალეებს

და განფანტა ღამე ბნელი,

შუქი მისი შენსა ფანჯრებს

ჰკოცნის ვითა საყვარელი!

აღსდეგ, აღსდეგ, კმარა ძილი,

კმარა ტკბილ სიზმართ ზმანება.

ისმინე ფრინველთ ჟღივილი!

იხილე დღისა შვენება.

აღსდეგ, ატკბე შენი ყური.

ვარდს ტურფათ დამღერს ბულბული,

უცხოთ უსტვენს მოლადური,

შორის ტყით ისმის გუგული.

მზისა სხივსა ოქროს ფერად,

დაუფერავს შენი არე.

მე მოვსულვარ შენსა მზერად

აღსდეგ ხილვით გამახარე!

აღსდეგ მნახე, თავს დაგიკრავ,

მოგიძღვნი ვარდისა კონებს,

შენსა ხელსა გულს მივიკრავ.

გადგიკოცნი ლამაზ თვალებს.
(უკანასაკნელ ტაეპს რომ კითხულობს, გამდელი მოწყალისეული შემოვა, მიეპარება
და წაართმევს წერილს ხელიდგან)

ნინო

გადიავ, რას შვრები, არ დამიხიო!

მოწყალისეული

ვისგან არის ესა?

ნინო

ბეგლარისაგან.

მოწყალისეული

როგორ თუ ბეგლარისაგან? (ამოიღებს სათვალეს, კითხულობს ბოლო კუპ-
ლეტს ხმა-მალლა)

გოცნი ვითა საყვარელი,

გადგიკოცნი ლამაზ თვალებს..

(მივარდება სიანჩხლით)

ეს რა არის, კარგად გაზდილო ქალო? უი, უი, რა დროს დავესწარ
ნენე გაიქცევა კულისებში და დაიმალება).

ნინო

გადია, რა არის და ლექსებია, ცუდი არა არის რა! რაზედ გიჟდები?

მოწყალისეული

რას ვხედამ ამ ურცხვსა! უი, უი, ვაი, ამ დღის ნახვასა.

გამოსვლა მეშვიდე

იგინივე და სიდონია

სიდონია

რა არის, გადიავ, რა ამბავია?

მოწყალისეული

(დაჯდება ხალიჩაზედ ძირს, იცემს მუხლებში)

რალა არს, ჩვენი ლაფის დასხმა, ჩვენი სირცხვილი, ჩვენი ჩაქოლვა,
ჩვენი სასაცილოები, ჩვენი თავის მოჭრა!..

სიდონია (შემინებული)

რა არის, ვეჟო, არ იტყვი?

მოწყალისეული

შენი კარგი ქალის გამოაშკარება!

სიდონია

როგორ თუ ქალისა?

მოწყალისეული

მაეცი ინსტიტუტში გამოსაზღვრელად? შენ თუ არსად ებარე, ცუდი ქალი გამოგიყვანე, აქამდის სამზარეულოს კარებიც არ იცი! ახლა ასწავლე მიჯნურობა, ნესტან-დარეჯნობა, ვისრამიანობა, საარშოყო უსტრები!

სიდონია

როგორ უსტრები, აბა მიჩვენე!

მოწყალისეული

(წამოდგება, გამლის ხელში დაჭუჭკნილს წიგნსა და უკითხავს)

აი.

გოცნი ვითა საყვარელი,
გადგივოცნი ლამაზ თვალებს!

სიდონია (დაეცემა დივანზედ)

უიმე, მე ჩაქოლვილსა!

ნინო (მივარდება დედას)

გენაცვა, დედავ, სამაგისო არა არის რა, ღმერთს გეფიცები.

სიდონია

რას ვხედავ ამ შეჩვენებულს, შე წყეულო!

მოწყალისეული

ჩუმად, არავის გააგონო (ახლა ის მივარდება ნინოს) რაზედ დაგვასხი ლაფი.

სიდონია (გამდელს)

ნუ ჰყვირი გადიავ, გენაცვალე, (ნინოს) შე წყეულო.

გამოსვლა მერვე
იგინივე და აბრამა
აბრამა

პა-პა-პა სუხი მი-იი ბო... (გააგრძელებს მინამ გამდელი ლაპარაკობს)

მოწყალისეული.

შენ მოუტანე წიგნები? (უყვირის) ეი, ბიჭო ფილიპე, პაპუნა, (ბიჭები შემოცვივიან) გაათრიეთ ეს საძაგელი, ცემით მიჰყევით ამირინდომდი.

(ბიჭები წაავლებენ საყელოში, მიათრევენ აბრამას).

აბრამა

ჩე-ჩე-მი რა-რა რა... ბბ... რაღია! (გაათრევენ).

სიდონია (უძახის ნინოს)

აქ მობძანდი, ქალბატონო (შეაგდებს ოთახში და დაუკეტავს კარებს). აქა
ბძანდებოდე, მზის სხივს არ დაგანახვებ, შე, შე, გასაქრობო! (გამდე-
ლი და სიდონია დასხდებიან ხალიჩაზედ, ტირიან, იცემენ მუხლებში).

მოწყალისეული

ახლა ტირი, რუსობანა მოინდომე, სახლში მიიღე დაუძინებელი
მტრის შვილი, ყმაწვილი კაცი, ერთათ აკურკურე, არ იცი ესე მოხდე-
ბოდა, თითონ ის საზანდარი დასწერს ლექსებს, გადააბრუნებს ჩვენს
ოჯახსა! კარგი საქმრო უშოვნე!

სიდონია

აროი შეხედე, შენ არ მიქებდი,
შენ არ იყავი ილაჯს მიწყვეტი,
კარგი შვილია მეუბნებოდი,
უცხო საქმროა, ყველგან ჰყვიროდი.

მოწყალისეული

რაო? არ გესმით, ერთი მიბრაღე,
რა მომიგონე, შენ გენაცვალე,
ამას არ ვფიცამ, დიდათ მიყვარდა,
თითქმის ჩემ თვალწინ აქ გაიზარდა...
ვის რა ვუთხარი, რა დავიყვირე,
მე რა ვიცოდი, იყო მესტვირე.
უი-უი-უი! (წაიშენს მუხლებში)

გამოსვლა მეცხრე
იგინივე და მიხეილ (შემოიბრუნს).

მიხეილ

რა ანზავია, დედავ, მამაჩემისა ხომ არა შეგიტყვია რა?

სიდონია და გამდელი (ერთად)

შენი მატრაბაზობა, შენი სიპლუტე.

მიხეილ
что зы комедия?
სიდონია

წადი და ეხლა მიეც პასუხი ქვეყანას, შენ დააჩუმე ქვეყანა, რად მოს-
ჭერი თავი მოხუცებულს მამაშენს...

მიხეილ
რას გადარეულხართ, არ მეტყვით, ერთი თქვით და...

ნინო (ოთახიდგან)
мишель, меня зыперли, отвори, я все рзскзжу!

სიდონია და გამდელი (ერთად)
ხმა გაიწყვიტე!!

მიხეილ
(დაინახვს სტოლზედ გასაღებს, ალებს კარებს ნინო გამოვა ნამტირალევი).
ეჭ что ткое!

ნინო
я получил стихи от твоего зружя.

მიხეილ
მინვენეთ ეგ წიგნი, წავიკითხო?
მოწყალისეული (აძლევს წიგნს)
აი, შეექეც.

მიხეილ (კითხულობს და იცინის)
ეს არის. ამაზედ ჰკლავდით ამ ქალსა. მე ერთი რაღაც მეგონა, მეო-
რეთ მოსვლა გაქვთ, ღრიალებთ... წადით თქვენ ოთახში, დასხედით
თქვენთვის, ერთ ისტორიათ არ გააკეთოთ.

სიდონია (მოვა მიხეილთან ალერსით)
გენაცვა, შვილო, მართლა არაფერი არ არის რა?

მიხეილ
არა დედაშვილობამ, წადით შინა, მე უკეთეს სასიამოვნოს გეტყვით
რასმე, არ ვიცი მამაჩემმა რად დაიგვიანა მთაში. ერთი ჩამოვიდეს
ნინუცას გაგითხოვებ!

სიდონია
აი, კარგია... ცრუო...

მიხეილ
აი, ნახავთ, (ნინოს) ну, перестань хныкать. (სიდონია და ყველანი მიდიან.
მიხეილ უჩვენებს მოწყალისეულისკენ) от кепиниехевскя вежмя.

ფარდა ჩამოეშვება

მოქმედება მესამე

ოთახი ბეგლარისა, წიგნები კედლებზედ, ტახტქვეშ, სტოლზედ. პისმენა სტოლი დგას, წიგნები აწყვია არეულად, ერთი საქმე ძვეს ძველი და ერთი ღერბოის ქაღალდები ძვეს ზედა

გამოსვლა პირველი
ამირინდო, სოროზან, სარქის (შემოვლენ)

ამირინდო

შინ არ არის ბეგლარ, აბა ვნახოთ დაუწერია არზი თუ არა! არ ეგვანება შენ დაწერილსა სარქისავ, პეტერბუხული სხვაა და! (დახედავს და საშინლად დაიყვირებს) ბიჭო, ეს რა უქნია? ქართულად დაუწერია, ვაი შენს ამირინდოსა, როგორ დამავიწყდა, ვერ უთხარ, უთუოთ ქართული ეგონა!

სარქისა

ვა! оелиционный არზი, კარგი რამ იქნება;

ამირინდო

აბა, ერთი წაიკითხე, ქართულს ჩვენი უწვერული კი ვერ დასწერდა, ქაღალდი წამიხდინა!

სარქისა (კითხულობს)

ვაა! ей ხიჯუ ვაჰ, ჰსწორეთ ისეა!

ამირინდო (მხიარულებით)

ისეა განა, ქართულია, მაგრამ კარგი ზაკონები ჰწერია.

სარქისა

რის ზაკონი, აქ პროსბუ არ არის, აშულობს, ლათაიებია.

ამირინდო (შეშინებული)

როგორ ლათაიები? ერთი წაიკითხე.

სარქისა (კითხულობს)

ვა ყურბან ზალუმის ხმაა.

აგერ ცაში მზე ბრწყინვალეებს და განფანტა ღამე ბნელი... ჩვენი

ივანგულა რა კარგად იტყოდა...

ამირინდო (დაიყვირებს)
რა დროს მასხრობაა, რას ამბობ, კაცო?

სოროზან (მივა და უყურებს ქაღალდებში)
ვაი შენ სოროზანსა! მართლა ლექსები არის, ბატონო, ვაი შენს სორო-
ზანსა, ფიქრში ყოფილა!

ამირინდო
ლექსები? როგორ თუ ლექსები, ღერბოის ქაღალდზედ ლექსები, ვაო
ოჯახო დაღუპვილო, ვაო სიბერის დროს შერცხვენილო, ვაო იმედო
დაკარგულო, ოჰ, არზის წერა ვერ უსწავლია, ვაო ათასო თუმანო
ოფლით ნაშოვნო და ტყუილად დაფანტულო...

სარქისა
აფსუს ფულებო, აქნამდისინ სარგებლის-სარგებელით სამი ათასი
თუმანი გახდებოდა, ჩალიანი კი არა ნაწრეტიც შენ დაგრჩებოდა,
ონოფრეს ყმად დაგისახლებდი.

ამირინდო
ღმერთო, ამისთანა უბედურება იქნება, ვინც იქიდგან გადმოდონ
ერთმა არზის წერა არ იცის!

სოროზან
სარქის ბუღდანჩი! ნეტა არც ონოფრეს შვილმა იცის წერა არზის, ა,
ის აფიცრად რომ მოვიდა.

სარქისა
ნამცეცი, ამის შვილი კიდევ კაცია, ის სწორეფ ბუნბულია, ბურტყლი,
ჰსწორეფ ქართველია, უკაცრავათ დ ქარია უნდა მეთქვა.

სოროზან
ბუნება არის და ქართველს ხმალი უნდა ეჭიროს და არა კალამი.

ამირინდო
რით ვერ შეიტყე კალამი ხმლათ გაგვიკეთდა. ერთ ასოს დაბლაჭვენ
და დარჩი მშიერი, ეი, ეი, ჩაიშალა ჩემი იმედი, ჩემი ნუგეში. (შემო-
კრავს ტაშს).

გამოსვლა მეორე
იგინივე და ბერუა
ბერუა
ლომინ გოდობრელიძე გახლამთ, თავი დაგიკრათ.

ამირინდო

ჰო, ეგლა მაკლდა, მთხოვს რასმე, მამაჩემი არ წამიწყდება... შემოვი-
დეს. (ბიჭი გავა).

გამოსვლა მესამე
იგინივე და ლომინ (შემოვა)
ლომინ

სალამი, ღმერთი გადღეგძელებს.

ამირინდო

რა ბრძანებაა.

ლომინ

შეგრჩა შენ ნუ მომიკვტე!

ამირინდო

ჩემს ბატონს ლომინს გაუმარჯოს!

ლომინ

(გადაიჯვარედინებს ფეხებს, მოიხრება და დაუკრავს თავს)
ჰო, ღმერთმან განდღეგრძელოს.

ამირინდო

მოზრძანდი, დაზრძანდი, რა ქარმა მოგაგდო? სად ბრძანებულხარ?

ლომინ

ქალაქში გახლდი, ბატონო!

ამირინდო

როგორ მოგეწონათ, ამის მეტათ არა ბრძანებულხართ?

ლომინ

არა, მაგრამ ჩემგან რავა დაიწყებდა, მაშინ უმეტეს რომ გადააცილა
ქუთაისს, ვონს და ხონს დ ქალაქებს... რავარც მსმენია განსვენებუ-
ლის ჩემის ბაბუისგან, ლაშქარი რომ მიეწვიათ ალა-მაჰმადის ხანის
დროს, შე ნუ მოკვდე, მისთანა ნაშოვრები ყოფილა, რაღა მოგახსენო.
მისტონა ნოხის გული ჩამოეტანა რომე, შენ ნუ მომიკვდები, შენ, ას
ფარად კი ღირდა, ქვე კი მონდომოდათ დიდ კაცებს, მაგრამ ვერ შე-
ლეოდა ნეტარ ხსენებული. ამასთან ქართულ აშურმების დაგვარად
მოეტანა განსვენებულის თქვენის ბებიდაშვილისთვის ლეპინცკის
ეკალატის ჩანახევი, სწორეზ ამფართოვანი კი იყო აჰ, (ხელს გაუშლის).

ამტენი ხნის განმავლობაში კიდევ კი ამფართოვანია (ორ თითს აჩვენებს).
ქვე ბევრი დიდი კაცი დევმდურე, მაგრამ ვერ შეველიე. შე ნუ მო-
მიკვტები.

ამირინდო

ქალაქის სიდიდე როგორ გგონია?

ლომინ

ქვე არ მოგახსენე, რომ ამ ჩემს ქუდზედ სულ მთელი ტფილისი დაგ-
ტეოდა (მოიხდის ქუდს). რავაც ბაბუასგან გამეგონა, ახლა, ბატონო, გაზ-
დილა, გავსილა, გაშვენიერებულა, ფრთები გეუშლია, ორი დღის სა-
როინებელი შექმნილა გაღმათეთ და გამოღმა. მაგრამ საკვირველი
მითხრეს, შუა დღისას რავარც ფუშკა გეიღებს დრიგინს, მაშინვე
გეიზდება თურმე ქალაქი! დედა! დედა! დედა! რავარ მიუწთომელია
ეს საქმე.

ამირინდო

უხუმრიათ, ხოლმე ზარბაზანი პატრების ზარების მაგიერად გავარდე-
ბა, სადილი ჭამეთო.

ლომინ

ბატონო, სადამოზედ სცოდნიათ სადილობა, მომკლეს მშიერი, გვიან
სჭამენ სადილს.

ამირინდო

არავინ მიგიწვია სადილათ?

ლომინ

კი, ბატონო... დედა, დედა, დედა! რავარი გამობრინჯული, გამოჩე-
ლეტებული წავედი. მივედი, მომეგება სახლის პატრონი, შევიხედე
სახლშიდ მორთული, მაგრამ რა მორთული, სულ მთლად ლეაესც-
კურათ. შემიდვანა წინ, ჯვარი აქაურობას (გაკვირვებით) სულ მთლათ
ზურგიზურგს მოუქცევიათ და ისთე ჯდილარიან.

სარქის

ვა, გაბუტანა უთამაშნიათ!

ლომინ

არ ვიცი, შენ ნუ მომიკვტე. მიმიყვანა, მაჩვენა დაგრეხილი გოგორე-
ბიანი სკამი და მაზედ მიპირებს დაჯენას (შეწუხებით). მოვკტი, ბატო-

ნო, მისთანა ქალს უნდა შევაქციო ზურგი, რომ სულ პრიალ პრიალი გაუდის. რა გზა მაქვს მე უბედურს, დავჯექი, დავეფალი. რავაც მე-ვინდომე ადგომა, გახდა გრიალი სკამს, გაფრინდა სკამი და მევიტაცე ქალი, თუ კედელს არ ჰსტაკებოდა და არ შევეკავებოდა ორს საათზედ ქუთაის გადავარბენიებდი ქალიანათ.

ამირინდო და სარქის (იცინიან)

ამირინდო

სადილს როგორღა შეექვც, კიდევ ხომ არ მოგიტაცა სკამმა?

ლომინ

სადილზედ სხვა სკამზედ დამაჯინეს, მაგრამ მარჯვეთ ქე ვიყავ, თუ კიდომ მოვეტაცე, სტოლს ვსტაცებდი ხელს.

ამირინდო

რა მოგართვეს სადილათ?

ლომინ

მეიტანეს კუპატები, მოაყოლეს წვენი, რა წვენი. არც ჰქონდა ხორცი, არც ფორი, ასე ტყუილათე თფილი წყალი. მევიტებე კუპატი, დავაწე წვენს და ხელათვე ვჭამე. გვერდით აგერ მომიჯინეს რუსი, ამოჰკრა ოთხი კობზი და სულ მთლათ ამოხვლიპა წვენი, მიმზერს უბედური ეგება ვუთავაზო: თუ უთავაზე გამიწყრება, თვარა წავწყდი. შიოდა უბედურს და ვერ ვაჭამე.

ამირინდო

კარგი ღვინოები ჰქონდათ?

ლომინ (შეწუხებით)

ღვინოს ნუ გამახსენებ, მან რომ მე საქმე მიქნა ნურა მტერს ნუ დამართვია, ნურას დღეში, ნურას დღეში ნუ გარეულა ის დღე.

ამირინდო

რა, ჩემო ლომინ?

ლომინ

ნუ მკითხავ.

ამირინდო

არ მოგეშვები, შე ნუ მომიკვდები.
ლომინ

აჰა, გეტყვი და თუ გამამხილე მომკლავ იმერეთში და ის იქნება.

ამირინდო
სასიკვდილო რა დაგემართება?

ლომინ
ის ბატონო, რომ გამბასვრენ, გამკილვენ და ექსორიას მიქმენ.

ამირინდო
არა, შენმა მზემ არ გაგცემ, მე ხომ მიცნობ, მწევარსაც კარგს გა-
ჩუქებ.

ლომინ (აქეთ-იქით იყურება)

უცხო ხომ არავინ არაა აქანა?

ამირინდო
არა, ეს ჩვენი მეგობარი არის, არსად იტყვის.

სარქისა
მე ისეთი ჩუმი ვარ, როგოც ლოქო.

ლომინ

ღღავს ქვე კი გევხარ ცოტათი. პლურტი იქნება, მარამ მაინც მოგახ-
სენებ: დამისხეს ღვინო, პლურტი თუ რაცხა, არ ვიცი... შე ნუ მო-
მიკტები, რავაც დაასხეს სულ მთლათ ქაფათ გადეიქცა, ავილე და ასე
ტყუილა უცებად გადავკარ (დაიღრიჯება). შენი მტერი გამწარდეს, რა-
ვაც შენი ლომინის პირი გამწარდა! მე უბედურს ყრონტი ჩამიფხიკა!

ოხერს არც აქვს აღვირი, რომ კაცმა დეიკაოს. მეცა ცხვირში ბოლი,
ველარ მოვასტარი და ასტე უცბათ გამომიხტნა ბუყი... (ამირინდო და
სარქისა იცინიან დიდხანს)

სარქისა
და ბოყინი, ხა, ხა, ხა, ხა...

გამოსვლა მეოთხე
იგინივე და იაია

იაია

ოო! ბატონს ამირინდოს ვახლავარ, მომილოცავს ბეგლარის მოსვლა.
რალა გიჭირს, ეხლა ვინ დაგიდგება წინა, დასვი და აწერინე არზები.

ლომინ

უიმე, მე უბედურს, ვერ მოგილოცე შვილის მობრძანება, ვეება ყაზა-
ხი იქნება ისა, არზის წერა თუ იცის? შენი ჭირიმე აგების დამიწე-
რინო.

სარქისა (ჩუმათ ეტყვის ლომინს)

არზა, ასეთა არზის მწერალი გიშოვნო, რომ იმისთანა მოსკოვში არ
აყოს.

ლომინ

მიშოვე შენი ჭირიმე, რასაც მთხოვს მივცემ.

სარქისა

კარგი, აქედგან წაგიყვან.

ლომინ

კარგი იქნება, წამიტანე!.. (აქამდის ამ ლაპარაკში იწვევს ამირანდო იაიას,
დაჯდება და ჩუმათ ლაპარაკობენ)

იაია

ეი, მამა არ წამიწყდება, იმას მოგახსენებდი, მთელი ქალაქია და შენი
შვილის ქება ისმის, საკვირველი მწერალი თურმეა!

ამირინდო (შეწუხებით)

კარგია, მამა ნუ წაგიწყდება ნულარას მიბრძანებ, რის წერა, ბატონო!

არზა მივეცი მე დასაწერი,
თითქო არისო მოშურნე მტერი,
არზის ქალაღზე რა დაეწერა?
ვილასაც ქალზედ ეთქვა სიმღერა!
(ივინიან)

მე მოხუცებულს ცეცხლი მედება,
დღე არ მაქვს ძილი და მოსვენება,
ყმა და მამულსა სხვა მედავება,
თქვენ გამარჯვებას რა მელექსება.

იაია

ლიქსები, ოო! საუცხოვოა, ხა, ხა, ხა! კარგი, მამა შენი ნუ წაგიწყდე-
ბა, არ გეწყინოს, მაგრამ სასაცილოა არზის ქალაღზედ ლექსები, ხა,
ხა, ხა! ოჰ, მოვკვდი, ფერდები მეტკინა, ვეჟო, პეტრებრუხში რომ არ
წასულიყო, მესტვირობას აქაც ვასწავლიდით, ვაო შენს იაიას!

ამირინდო

კარგი, მამაშენი ნუ წაგიწყდება, ხედავ რა მომივიდა, მე რა იმედი მქონდა, მინდოდა ნაწრეტზედაც შემეტანა საჩივარი...

სარქისა

ვა, რაღას უყურებ? მოხანი, დიანზეგთან იჩივლე, ერთი სიტყვით საქმეს გამოგიყვანთ:

შენ მოხანი იმ ნაწრეტში,
მერე ყველა ადვილია,
თუ ის შევა საჩივარში;
ტოჩკა და ზაპეტაია.

გვეუბნები თუ სუდზედ მივარდა ამდენი ივლისი, მინამ მეორეთ მოსვლაც მოვა, როგორც ჩვენი ემბერდი სწერამს.

ამირინდო

კარგი, გულს ნულარ მიხეთქეთ... იაიავე, ერთი ქალაქში იყავ ხომ, ეხლა, სად შეიყრებოდით ხოლმე? სალაყბოზედ თუ ყაბახზედ?

იაია

ჰო, ნულარას მიბრძანებთ, სად არის სალაყბო, სხვა სახელი დაურქმევიათ, გახსომს, ამირინდო, ხეებზე რომ დავსხდებოდით, ჰეი, ეი დროვ, ვაო, დარბაისელთ ამოწყვეტასა. ყმაწვილ კაცს რომ შეეყარო დ ერთ ნიმუტს არ დადგება ხმა გაგცეს, ერთს ქუდ მოგიხდის, გაგიღრეჭს უკაცრაოთო და მირბის.

ამირინდო

სასამართლოში რომ საქმე გქონდა, სად დაისვენებდით ხოლმე?

იაია

ჰო, ბატონო, კარგათ მომაგონეთ, რას მოგახსენებდით? დიახ, იმას მოგახსენებდი, სასამართლოში შუადღემდის ხომ ტოროჟები არ შეგიშვებენ. მე უწინდებურათ შევიწიე, მამწვდა ტოროჟი და კინალამ გამომახია კაბა. უწინ ხეები მაინცა გვქონდა. იმის ქვეშ ვისხედით. ეს არაფერი. ჰო, რას მოგახსენებდით? იმას მოგახსენებდით, და კიდევ იმას მოგახსენებდით, ბატონო, შუადღემდი სანახავათაც ვერ მიხვალ სადმე. არამ თუ ბატონებს, ბიჭებსაც ჰსძინავთ!..

ამირინდო

ეტყობა ამათ ულო არ დაეწვით, ვერც პურს მოიყვანენ.

იაია

რა ბრძანებაა, ბატონო, ჰო, რას მოგახსენებდი, კარგია, მამაშენი ნუ წაგიწყდება.

გამოსვლა მეხუთე
იგინივე და ბერუა
ბერუა

ზაალის ბიჭი გახლავთ. ბატონმა ლიახვის ტოტი დაწყვიტაო და სადი-
ლათ თქვენი სტუმრებით გთხოვათო.

ამირინდო
აბა, ბატონებო, რას იტყვით?

სარქისა
ახალი თევზი კარგი რამ არის, ბიჭო, ზაფრანა წამოიღე, ასეთი რამე
მოგხარშო, ჰა.

ლომინ
მწერალთან არ წემიტან?

სარქისა
სადილი ვჭამოთ და მერე.

(გავლენ ყველანი. სარქისა დარჩება უკან, სცენასთან და ამბობს)

საკვირველია ქართველი,
რაც უნდა ჰქონდეს ნაღველი,
თუ მეგობარი შეხვდება,
მაშინვე დაავიწყდება.
ჭკვიან კაცს ბედი არ აგდება,
იმის ქონება ჩემია,
შვილი ვერ უწერამს არზებს,
არ იცის ზაპეტაია.
არზის წერის მაგიერი
უსწავლია ლათაია,
ისაც დარჩება მშიერი
(ჯიბეზე დაიკრავს ხელს)
ტოჩკა და ზაპეტაია.

გამოსვლა მეექვსე

ბეგლარ (მარტო)

ბეგლარ (უყურებს ფანჯრიდან)

არ ვიცი ჩემ ბლუ ბიჭს რა დაემართა, პასუხი არა მომიტანა რა
ნინუცადგან. герио и он зჰველ интриჯი... რა მშვენიერი დღე არის!
(ოცნებობს. ფანჯარაში უყურებს)

ვიშ, ამ მშვენიერს კეთილსა ჰაერს,
ნეტარ ვინცა შენ კალმითა დაგწერს,
შეხედეთ ცასა,
ლაჟვარდოვანსა,
წმინდას მშვენიერ ქალწულოვანსა,
უყურეთ წყალსა
მოკამკალმალსა,
მჩქეფრად მქუხარეს დ
გული მიხარეს!
ხუჭუჭთა ტყეთა დ
ზურმუხტებ ველთა!
აჰა, ყურს ატკბობს ბულბულის სტვენა,
თითქო მე მესმის ფრინველთა ენა.
აი, კაკალზედ ვხედამ მსხდომ გვრიტთა,
როგორ იხარეს ერთად შეყრითა!
მესმის ტორუა უცხოთ იმღერის,
ამ ნანგრევიდგამ ბუ გამობღვერის.
მოდით მერცხალნო, მომეცით ფრთენი,
მიწით შევიქმნე აღმასაფრენი,
აღვფრინდე მაღლა და კვალად მაღლა,
რომ მე ვხედვიდე ქვეყანას დაბლა!
გავშალო ფრთენი
სანავარდენი.
ვნახო რა მზისა
შარავანდენი;
მერე რძის გზასა,
ვარსკვლავთა კვალსა,
შეუდგებოდე
მნათობთა სვლასა,
მთვარესა ვრცელსა,
ღამესა ბნელსა
განვსჩხრევდე მათში
საცხოვრებელსა.
(მოწყენით)
გარნალა ვაო მე ღვთისა ქმნილი
ვარ ამა მიწას მაგრა მიკრული,

ვკვირობ რად მომცა გონება, ნება,
თუ რომ სიკვდილით სულ დასრულდება
ჩვენი იმედი და ჩვენი ბედი.

ასე სიზმარებ თუმცა განქრება,
სიცოცხლის სიმი უეცრად ჰსწყდება.
კაცი ამისთვის რათ იბადება?
(დაფიქრდება)
მაგრამ რა უჭვრეტ მზესა, მთვარესა,
ან მნათობთ ვარსკვლავს ცისა მყარესა,
იდუმალ მეტყვის მე სინიდისი
სხვა სოფლისათვის არს სამზადისი!..

გამოსვლა მეშვიდე
ბეგლარ და აბრამა (შემოვა სერთუკ დახეული)

ბეგლარ (შეშინებული)

რა ამბავია, ბიჭო?

აბრამა

რა... რა... მოუ-მოუ-მოუ-კლლლეს...

ბეგლარ

ვინა?

აბრამა

ქა... ქა... ქალებ...

ბეგლარ

ქალმა? ფто он берет!

აბრამა (ტირის)

გამოსვლა მერვე
იგინივე და ონოფრეს ბიჭი (წიგნს ბეგლარს მიაართმევს)

ბეგლარ (კითხულობს)

"კვლავ აღარ გაბედოთ ამ გვარი მოწერა და გთხოვთ აღარც ჩვენ
სახლში გაიაროთ. ნინა".

ბერუა

ბატონო, გვიბრძანეთ ჩვენც ემაგას ვცემოთ, შენი რისხვა არა მაქვს,
სახლს ზედ დავანგრევთ თავზედ ონოფრეს.

გამოსვლა მეცხრე
იგინივე და სოროზან
სოროზან (შემოვა)

ღმერთი გადღეგრძელებს, ნუ ინებებ, სისხლი მოხდება. ნუ გაგზავ-
ნით მამიშენის მზესა, თქვენ ნუ გაერევით.

ბეგლარ (სოროზანს და ბიჭებს)
წადით ყველანი, ფეხი არავინ გადგათ (გავლან).

გამოსვლა მეათე
ბეგლარ (დადის გაჯავრებული, მერე გულხელ დაკრეფილი)
დაუდგრომელო დედაკაცო! ვით შემოდგომა,
შენ ვინ გასწავლა ეშმაკივით კაცთ შემოდგომა?
ვინ მოგცა სახე ანგელოზის და სული კი ქაჯის,
იქნებ გეგონოს ამა სოფელს ვერავინ დაგსჯის.
კაცის ფერცხალო, მაცდულარო, ბურტყლო ოცნების,
გველებრივ ჭრელო, კაცთ გულთ მხვრელო, მახინჯ გონების.
(მომატებულის გაჯავრებით)
ოჰ, თუ შემეძლოს შემოგბეროთ სამუშის ქარი,
რომე თქვენითა სულ აღვაგსო მდინარე მტკვარი,
ან მიქცეთ კბილსა, ლომისა ღრძილსა, ყბა დასატევსა,
რომ ქალთა სახეს დაღეჭვიდნენ, როგორც რომ კვესა.
წარვედ მაცდურო, უგუნურო, გაგსრეს ვით გველსა,
გაგიჭყლეტ თავსა, ამოგთხრი თვალსა, კაცთ მომწამვლელსა,
ვიქცევი სენად, გარდასაშენად თქვენის სქესისა...
გიწამლავთ გულსა, გიშხამავთ სულსა, შექნით ჭლექებად,
დღესა კეთილსა, არ მოგცემთ ძილსა, გეცეთ მეხეზად.
(დაფიქრდება, მწარის ღიმილით)

საწყალო შტერო,
თავისა მტერო,
ვინ გმქნა უფალი,
დასთრგუნო ქალი,
ღვთისა ქმნილება.
მშვენიერება!..

საბრალო თავო, მღერალთ რიცხვში როს დაიზადე?
რისთვის დამდაბლდი ქალისაგან, რად გარდიზადე.

შენ გქონდა ფრთენი
აღმასაფრენი,
ზესანავარდი,
ეთერს მცხოვრები,
ცისა მარები:
სად გადმოვარდი?
რა გქონდა ერთი
ხალხთან საერთი,
მიწას რად ეკარ?
უმჯობეს იყავ,
მზით დამწვარიყავ
ვითარცა იკარ!
(კრესლაზედ დაეცემა. გული შეუწუხდება).

გამოსვლა მეთერთმეტე
იგინივე, გამდელი, გოგოები (შემოცვივიან, მიცვივდებიან
ბეგლარს, ღილებს უხსნიან, გულში უბერვენ)
ლომისეული

გენაცვა, შვილო, აბა, რას შვრები,
ჯადოქრებისთვის რისთვისა ჰკვდები?
არ დამიჯერე, გახსოვს, გიშალე,
რაც მოხდა, მოხდა, რად შეიშალე?
ემშაკს აფურთხე და დაივიწყე,
გამხიარულდი, მღერა დაიწყე!

(გამდელი ჰყვირის) არიქათ, გიგაურის ცოლი მოიყვანეთ, მარქიტა...

გოგო
გულს უფრიალებს.
ლომისეული
შეჰბერე თვალებს.
გამოსვლა მეთორმეტე
მარქიტა (შემოდის)
მარქიტა

მშვიდობა სახლსა ამას!

ლომისეული
კარგი, დედაშვილობას მალე შეულოცე.
მარქიტა
გენაცვა რა მიზიზია, კაკალ ქვეშ ხომ არა წოლილა, წყლის პირს?
აბრამა

რა რომ... ეძინა...

მარქიტა

გენაცვა, გამდელი, თქვენგან არ მიკვირს კაკალ ქვეშ, წყლის პირს.
წოლა, (საიდუმლოთ) ავის ქარისაგან იქნება.

ლომისეული

ჩუმად, ნურსად იტყვი!

მარქიტა

(ხელსახოცით გულს უზომავს, ულოცავს, ამთქნარებს, დატირის)

გულო, გულის ალაგასა,
ჩაჯექ ბუდის ალაგასა,
შენ არ გიხდება ხტომა,
გმართებს მშვიდათ დადგომა!
გულო, გულის ალაგასა,

ჩაჯექ ბუდის ალაგასა!
გულმა დაუწყო ფრენა,
შეშინებულის ქმენა,
ჯვარო პატიოსანო,
ამას მიეცი ლხენა.
გულო, გულია ალაგასა,
ჩაჯექ ბუდის ალაგასა.
მოზრძანდა წმინდა ელია
ღრუბლით არს შემოსილია,
ეტლსა მისს მოაქვს გრიალი,
გადუგდოს გულის ფრიალი!
გულო, გულია ალაგასა,
ჩაჯექ ბუდის ალაგასა.

ბეგლარ (მოსულიერდება)

გამეცალენით, თავიდგან მომშორდით, გადით მეთქი!
(ჩამოეცლებიან და კულისებიდან უყურებენ. ბეგლარ დადის და აიღებს სტოლიდგან
ალბომს, მიიკრავს გულზედ და დაიწყებს ლაპარაკს. მარქიტა კულისებიდან
გამოიშვერს ხელსა, დანა და ნახშირი უჭირავს და ბუტბუტებს)

ბეგლარ

ჩემო სულისა აღმაშფოთო და ჩემო ბედო,
ჩემო სამოთხევე, ჯოჯოხეთო, ჩემო იმედო.

(დაფიქრდება)

ეს არის ჩემი სოფლის დიდება,
ლიტონი კაცი როგორ მიხვდება,
რომ ჩემი გული,
არს დაკუწული,

და მისგან შევექმენ ტრფობის ანბანი,
არავის ესმის ამის საგანი!
და თქვენცა ერნო,
მწერალთა მტერნო!
სავსენო შურით!
თქვენ არ იყავით დასცინოდით დიდ ბაირონსა,
თქვენ არ იძულეთ განამორეთ მშობლის სირონსა

ტორკვატო ტასი?
ვერ სცანი ფასი,
უწოდეთ მტერი,
ჰქმენით პურობილი,
მის მღერა ტკბილი,
არ მოიგონეთ!
თქვენში არ იყო კამოენსი მოკვდა მშიერი,
თქვენ არ სდევნიდით დიდსა დანტეს, იყავით მტერი?
და ოვიდია რომისაგან რისთვის განაგდეთ?
იქნებ მეც მისებრ მომიძულოთ არვის დაგნანდეთ.
(დაფიქრებული ნელ-ნელა გავა)
ფარდა მძიმედ დაეშვება

მოქმედება მეოთხე
ოთახი სტრაპჩისა. პისმენი სტოლთან ზის სტრიპჩი

გამოსვლა პირველი
ხარიტონ ფილიპიჩ (მარტო), მერე ივანე

თვქნ!
Х р и т о н т и л и п и ч
თ ვ ქ ნ (Зქ кулисქми)
ჟეიჩქს!
Х р и т о н т и л и п и ч
ოერეოვჭიკ ნე პრიხოვჰილ?
თ ვ ქ ნ (вХОვჰიტ)
კქკქჲ-ს სუვჲისკიი, თო ესთ ბუჯქქნიჩ?
Х р и т о н т и л и п и ч
ბუ, ვქ.
თ ვ ქ ნ

ბიჭუკ, თეპერ იზეტ (სხოზეტ. გხოზეტ დუჯუჭუნივიჩ)

გამოსვლა მეორე

ხ ა რ ი ტ ო ნ ფ ი ლ ი პ ო ნ დ ა ს ა რ ქ ი ს ბ უ ღ დ ა ნ ი ნ კ უ მ უ ხ ტ ო ვ ო

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

აჭ... ჰეპრუვსტუი დუჯუჭუნივიჩ! დზე ხვუჭლ... კეჩისე თე ხლ ოპაყე უ ზმირინზო... Хђ,
хђ,хђ...ფეი, ნესკოლკო თეკე ტემ ნე ჰესჩიტელ, ე ?

ბ უ ჯ უ ჯ ნ ი ჩ

ფტო-ჯ ჰელეტე, Хђრიტონ ტილიპიჩ, კოჯუჭუ ხოჯ ნე ჰელ ჯოლოვე ჯრუზინუ? ბესტოყაიხი ბეპრენ
ჯოლოვე.

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ა თე კეკ ხოროში ოვჭეპრ, თ.ე. ჩოხენ პო ვესემუ, უმეხე სტრიხე ბეპრენ.

ბ უ ჯ უ ჯ ნ ი ჩ

გე! ფელოვეკუ ხოჯ ჰელ უმ, ნეჰე პოტრებიტე! ელ ჯრუზინე ჰენეჯი, კეკ ნეში ჯოვორატ:
ჰესუს, თ.ე. ჯელკე. დრუზინსკი კემენ ხესეჯუ ტეკოი ჰერკე ესე.

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

გესე ხოროხო, ლუბეზნიი, ნო თე ჰელე მენე ნე ხოხეხე სო მნოი ჰერუჯიტე.

ბ უ ჯ უ ჯ ნ ი ჩ

კეკ-ჯე? ნე ჰოკეჯუ, ჩო ჰელე ვეს მნოჯო სელელ.

Х ђ р и т о ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ .

ფტო-ჯ თე სელელ?

ბ უ ჯ უ ჯ ნ ი ჩ

ჟიუ ნიმუტ პოჰეპრეკი პრინესუტ.

Х ђ р и т о ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ოტ კოჯო?

ბ უ ჯ უ ჯ ნ ი ჩ

ოტ ჯირნიი ბეპრენ, ზმირინზო.

Х ђ р и т о ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ბეტ, ბრეტ, ონ სტერეი სკრეჯუჭუ, კლეუზნიკ, ჰელო ნე პრეხოვე.

ბ უ ჯ უ ჯ ნ ი ჩ

ცეი, Хђრიტონ ტილიპიჩ, პოჰეილუისტე, სლოვე ნე კრეხუ ნე ხროსეი. ოტჩეხო ჰელ სოვი პოტ ნე
ხვეტე, კოჯუჭუ ჰელეტ?... ბე ჩისტოე მონო სელელეტე ჰეპრუნჰი, ვესუ პოსლოვიც.

Х ђ р и т о ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ჟეკეჯი, დუჯუჭუნივიჩ, პრეხვუ ი თე ი ჰეფიელი პოჰელილესე ს სუჰეიუ, ჩო ჰელე თეკე ი ჰელეპტე
სოჰრელი ს ზმირინზო.

ბ უ ჯ უ ჯ ნ ი ჩ

ჟუზიუ? ფერნი კქმენი ემუ ჰქმ, ოზნო ზელო პროსილ, ნე სველქლ. ვსე რუჯქეტ, კქკოი პუსთოი
ჯოლოვქ, ეი ბოჯუ, ჰქრიტონ ტილიპიჩ. ონ ოსიუჰქ ტქკოი პოიზეტ ჯოლიი, კქკ ზებრიშ
ჯოლოჰნიი, კქკ კოშკქ ვ ველიკიი პოსტ.

თ ვ ქ ნ (თვ პერეჰნი)

ჟტოროჟ იზ სუჰქქ.

ჰ ქ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

აჰ, ვქბილ ქო სეჯოჰნი ტორჯი, ჟკქჯი სეიქქს ბუჰუ.

ბ უ ჯ ჰ ქ ნ ი ჩ

გქ! ბემნოჯო პოჰოჰჯი, პოჰქრქქ პრინესუტ, ქ ჰქრიტონ ტილიპიჩ, ჰურქბქ ზელო მჰო
ქბრუნჰი სველქქ.

ჰ ქ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ცო ვქვისიტ ლიბეჰნიი ოტ ობსოიქტელსტვქ. ნ ვნიუ ი ქბრუნჰი ი ჰქბრუნჰი ი ცქბრუნჰი.

ბ უ ჯ ჰ ქ ნ ი ჩ

თვსენო. სმნიი ქელოვქ! ბიმნოჰქქ პოჯოჰი ჰქქ! ოოჰქრქუ პრინესუტ.

ჰ ქ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ოუსქ პოჰოჰჯუტ. ოთქნ(თთქნ ვხოჰი) კოლი ბუჰეტ ბიქო ილი კნიჰეკ, სქქჯი ქოთბ ონ
პოჰოჰჰქქლ.

თ ვ ქ ნ

ჟლუშქიუს.

ჰ ქ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

მოიჰემ ბუჯქქნიჩ, ჰქქ რუქუ, ნო ტქკ მი ს თოვოი...

ბ უ ჯ ჰ ქ ნ ი ჩ

გქ. გქ კქკ მი ბუჰემ სტრიქი ი ბრიქი, ტი თოლქო სლუშქი მენი.

(ხაროტონ ფილიპიჩ დე ბუგდანიჩი გადიან)

გამოსვლა მესამე

ი ვ ა ნ ე (ოთახს ჰგვის). შემოდის ბ ე გ ლ ა რ ი

ბ ე ჯ ლ ქ რ

ჰქრქვსტვი ლიბეჰნიი.

თ ვ ქ ნ

ჰქრქვსტვიტე, კოჯო ვქმ უჯოჰნი?

ბ ე ჯ ლ ქ რ

ბნი ნუჰნი სტრიპქქჯო.

თ ვ ქ ნ

რ.ე. ჰქრიტონ ტილიპიჩქ? - ორიქქჰქლ ჰოჰიჰქქტსი. სჯოჰნი პოჰოჰჯიტე, კოლი ნე პილნი
ბუჰეტ ვქმ. (თთქნ უხოჰი).

გამოსვლა მეოთხე

ბ ე გ ლ ა რ დ ა მ ი ხ ე ი ლ (შემოდის)

ბ ე გ ლ ა რ

ოჰ, მიხეილ შენც აქა ხარ?

მიხეილ
დიახ. შენ რას აკეთებ?

ბეგლარ
ნულარ მკითხავ, ლამის გავგეჟდე.

მიხეილ
რა ღმერთი გიწყურება, აი მის მაღლმა, უყვარხარ ნინოს, მე მოგიხერხებ.

ბ ე გ ლ ა რ
შენი იმედი მაქვს, ერთი ამ ხათაბალიდან გამომიყვანე.

მიხეილ
გამოგიყვან.

ბ ე გ ლ ა რ
რომ ჯერ არ იცი, რათა ვარ აქა?

მიხეილ
უთუოდ მამაშენი გამოგზავნიდა.

ბ ე გ ლ ა რ
ეგ არის, აი ბეჭედი გამომატანა, ქრთამი მიეციო!

მიხეილ
მეც ქრთამი მოვიტანე.

ბ ე გ ლ ა რ (იღებს ბეჭედს)
ოжи́клиуи́стჱ, აჰა, შენც მიეც მამაჩემის მაგიერათ ესა.

მიხეილ (იცინის)
რას ამბობ, როგორ მეშინია, пож́клиуი́ оби́зетсѧ, ისტორია არ გამოვიდეს
რა! ელო щекотливое

მიხეილ оустѧки, შენგანაც, მაგრამ ცალცალკე უნდა მივცეთ. ჩალიანი ნინოსია,
გესმის, смотри женись.

ბეგლარ (გამოართმევს ხელს)
კჱკ тебе не стыжно. ჩალიანი, уж́ксно нужно. მე სიყვარული, სიყვარული მინდა.

მიხეილ
Онჱ любит ხრჱтец... ვილაც მოდის, სტრაპჩი არ იყოს, ჯერ შენ მიეც (გადის)

გამოსვლა მეხუთე

ბ ე გ ლ ა რ (ზის სკამზე დაფიქრებული) ს ტ რ ა პ ი (შემოდის და ათვლიერებს დამჯდარს თავიდან ფეხებამდე),

Х ђ р и т о н ტ и л и п и ч

Он что-то не хрузином смотрит...

ბ ე ჯ ლ ჭ რ (გსტქეტ)

гость имею рекомензѡвѡться... წ сын змиринзѡ.

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ჟლუჯქ покорный, прошу покорно, სქჰიტეს...

ბ ე ჯ ლ ჭ რ (ქჰჰიტეს, ოქჰუჰქ)

ორელესტნый ჰენი.

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

Хорошо-с...

ბ ე ჯ ლ ჭ რ

გსე ვერნო ჯუღილი.

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ბეტ. წ был в сузѡ.

ბ ე ჯ ლ ჭ რ

ქქ, и после службы можно ჰელქტ მქჰონ ილი ვერხომ... გი ეჰჰიტე ვერხომ?

Х ђ р и т о н ტ и л и п и ч

ბეტ, не учился. ო პრქჰვჰუ სქჰჰჰტე ნეკოჯჰქქ.

(ჰქჰნიღს რქჰსმორენიემ ჯურნქლქ)

ბ ე ჯ ლ ჭ რ

გი რეჰქქტორ კქკოჯო-ნიბუჰჰ ჯურნქლქ?

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ოჰვესტნო, სუჰეისკოჯო ჯურნქლქ.

ბ ე ჯ ლ ჭ რ

ქქქჰიტე, პოჰქჰლუიჰტქ, ესტ ლი პისქტელი?

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ომიღლუიტე, სლქჰვქ ბოჯუ, ესტ კომუ პისქტე, სუჰჰჰ, ჰეტყრე ჰქსეჰქტელე, ჰოჯა ნე ვსე პისქტი, სეკრეტქრქ, სტოღქქქლქნიკი.

ბ ე ჯ ლ ჭ რ

სჰ, კქკ პრიატნო იმეტ ტქკიხ ობრქჰჰვქჰნიხ ჩინოღნიკოღ. ქქქჰიტე პოჰქჰლუიჰტქ, ესტ ლი მეჰჰუ ნიმი პოჰტყ.

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ბეტ-ს... ჰქქ პრქჰვჰქქ, პერეოჰჰჩიკ ორეტ პო პერსიჰსკი, ტუჰემცქმ ნრქჰვიტეს.

ბ ე ჯ ლ ჭ რ

გი კქჰეტეს მენე ნე პონიღი, ე ვქს სპრქჰჰვიჰქჰ, ესტ ლი პოჰტყ, ტ.ე. სტიჰი პიშეტ-ლი კტო-ნიბუჰჰ?

Х ђ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ომიღლუიტე, ნქმ ნეკოჯჰქქ ჯღლუპოსტყი ჰქნიმქტეს.

ბეჯლქრ

კქკ, по вѣшему циллер, დете, ქექспир, ბქყრონ, კქლზერონ были ჯლупые?

Хѣритон ტილიპич

ოზვინите. бе понимѣю князь ни вѣшеჯო беронქ, ни цулерქ. გы лучше князь скѣжите без рифмы пиитики, вы верно зქ Зелом пожქловქლი ко мне. зй боჯу совестно, но прქво некоჯзქ, скѣжите без церемоний.

ბეჯლქრ (გსქეტ)

ოпростите меня, я никქк не смел... не мож, но бქтუшქქ приქვქლ отქქტь вქм этот перстень.

Хѣритон ტილიპич

ქქвно бы вы скქვქли, ქ то вы меня зქმучили. озовольте (протяჯивქტ უკქვქტельный пქлец), нქზеньте. - რეპერь мое почтение. რ ზნქო, ჯოთოვ все სველქტ. კლინაიყტесь ბქტუшке.

(ბეჯლქრ უჯოჯიტ).

გამოსვლა მეექვსე

ხ ა რ ი ტ ი ნ ფ ი ლ ი პ ი ნ ი დ ა მ ი ხ ე ი ლ ი (შემოდის)

მიხქილ

Хѣритон ტილიპич დ мое почтение.

Хѣритон ტილიპич

ქლუჯქ покорный, вქше сиятельство. მოჯქლუიყტქ, სქვქიტесь, что приქვქжете.

მიხქილ

Хѣритон ტილიპич, скქжите, мне прქვქзу и прямо, я люблю откровенность, вы сейчქს взяли перстень у сынქ змиринჯო.

Хѣритон ტილიპич

რე не ბრქლ...

მიხქილ

ბე ჯოვორите, я все ზნქო.

Хѣритон ტილიპич

სვეი მნა ბოჯ, не ბრქლ, поверьте совести.

მიხქილ (ბერეტ ვქ რუკუ)

ქ, вот он, этот перстень.

Х ъ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

წ ვქმ ჯოვორილ, что я не ბრქლ, ქ სქმი ნქველი. გიკიტი, я პრქვ.

მ ი ხ ქ ი ლ

გიკუ ტეპერქ. გოტ ს მოეი სტორონი ვქმ 100 რუბ. ჰეპოკიტოკ.

Х ъ р и т о ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

Обიკქიტი კნიკი, ნე ბერუ.

მ ი ხ ქ ი ლ

მოტომუ я პოლოკუ პოჰ პოჰუშკუ.

Х ъ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

კქკ უკოჰო, ნო ვკიკოკ ნე ბერუ. წ ჰქლ სებე კესტოკე სლოვო.

მ ი ხ ქ ი ლ

ო პრეკრქსო, ოკენქ კესტოკ. ბო კქკ ტეპერქ ჰელო სველქიტი?

Х ъ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

წ სველქიტი ქბრუნჰი.

მ ი ხ ქ ი ლ

გეჰი ი ოტ ჰმირინჰო ვკიკი პერსტენქ.

Х ъ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

გო პერვქს я ნე ბრქლ, ქ სქმ ნქველ. ქქ ი პო ჰელოკ კლიკიკნიკუ. ოუსტქ ნე პრისვქივიქეტ კუკიკიკი სობსტვენნოსტქ.

მ ი ხ ქ ი ლ

გუჰესოკე პრქვილო. ოროშქიტი, ნე ჰქბუჰიტი ქბრუნჰი.

Х ъ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ბუჰიტი უვერენქ. ქქჰე კქბრუნჰი სველქიტი.(მიხქილ უკოჰიტი).

გამოსვლა მეშვიდე

ხ ა რ ო ტ ო ნ ფ ი ლ ო პ ო ბ ი , ს ა რ ქ ი ს ბ უ ლ დ ა ნ ო ბ ი დ ა ლ ო მ ო ნ

(შემოდის)

ს ა რ ქ ი ს ა

Хѡრитон ტილიპიჩ! გოტ ოკინ იმერეტინსკი ბქრქნ კოლოვქ, ტ.ე. კნიკი! ელქ იმეეტ.

Х ъ რ ი ტ ო ნ ტ ი ლ ი პ ი ჩ

გოტ ონ კოკეტ?

ს ა რ ქ ი ს ა

რა გობდაო?

ლომინ

რავა რა მინდა, არზი... ცოლი მინდა შევირთო.

სარქისა

Он жоворит прошение, жоворит нужно, хочу женится жоворит.

Х ж р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

კჳკое же нележкое ему мешжет, пусть женится.

სარქისა

მერე რომელი სუმბუქი გიშლის, შეირთეო.

ლომინ

რავა არ მიშლიან, ნებას არ მაძლევენ, ბატონო!

ჟ ჳ რ კ ი ს ბ.

კჳკ-же мешжет, не позволяют, жоворит.

Х ж р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

კто мешжет?

სარქისა

ვინ აგრივაო?

ლომინ

ამრიეს კი არა, გადამრიეს, ვერ გავაგებინე ტლომაჩს, სუნელია.

სარქისა

მითხარ და...

ლომინ

აა, ბატონო, გითხრობ, ბლარობის ერთი პაწია ქალი შემრთეს და გამაშვებინეს, ბლარები ხართო. ეს ხომ არაფერი, გამაშვებინეს, გაიგე?

სარქისა

როგორ ბლარობის? რა არის, ჰო? ბარობა ესე იგი გაზაფხულობის ბარვა რომ არის ვენახის!

ლომინ

უჳ, უჳ... რას ამბობ? რავა გაზაფხული, ბარე ხუთი გაზაფხული გევიდა. ბლარი არ იცი. პაწია, პაწია.

სარქისა

ოჳ, ახლა გავიგე, მითხარ მერე.

ლომინ

ის პაწვიკობა ხომ არაფერი, გამაშვებინეს. არ დაითვლება. მეორე, ჩემო ბატონო, როსკიპი იყო და მე გეუშვი. ესეც ხომ არაფერი, არც ის და არც ის. ერთი შევირთე (ტირის) და მომიკვდა და ახლა მეორეს ვირთავ და არ მცემენ ნებას, გეიგე.

სარქისა

ვა, თეთივე, სამი ცოლი გყოლია, მეოთხეს ირთავ, განა ნებას მოგცემენ?

ლომინ

რას უბნობ, შე უბედურო, რავა სამი! ის ერთი ხომ თითონ გამაშვებინეს, მეორე, მე გეუშვი, მესამე მოკვდა... ის ორი ხომ არაფერია, რომ მოკვდა ის ერთი და ახლა მეორეს ვირთავ გაიგე?

სარქისა

გот бѣрѣнъ жоловѣ.

Х ѣ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ფტო ონ ჯოვორიტ?

ლომინ

ჰა,.. ვერც ამან გაიგო. (სტრაპჩის) თარჯიმალი ნეზნაიტ ბატონო.

სარქისა

ფიხი-მჭხო ჯოვორიტ, ონ ჯოვორიტ был мѣленки, женился, но мѣленки ჯოვორიტ и ჯოვორიტ, это рѣзвоѣ сѣзлѣли, ჯოვორიტ, второй женился ჯოვორიტ... (იმერელისაკენ) მეორე რა იყო, რო გააგდე?

ლომინ

როსკიპი.

სარქისა

როსკიპი. ჰო ვიცი. гторой женился, ჯოვორიტ кипит воѣჰ ჯოვორიტ, третий умер ჯოვორიტ, тепер хочет жениться.

Х ѣ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ჰტო-ჟე позволит ему жениться; ნჰ четвертой жене рѣзко кто жениться.

სარქისა

არ იქნება, ბატონო, ოთხი ცოლი.

ლომინ

აა, თანჯიმალ ნეზნაით, ბატონო, ესთეა, ბატონო, შენი საკადრისი რუსული არ ვიცი, მაგრამ ქვე-კი ჰო, ადნა შენე მალინკა პომოდდკა, შენა, დურაკ უშველებელი, დურაკი იყო, ტრი შენა უშლა ი პრაპალ, ჩეტირე შენა ხარაშო და ადინ ესაა... ახლა იცი.

სარქისა

ვიცი კარგა, ბატონო. ერთი პატარა, ორი ცუდი, სამი მოკვდა, ოთხი არ იქნება...

ლომინ

კაი შენს გუნებას, თუ არ იქნება. (პუბლიკას) არავინ ხარ ქრისტიანები, გააგებინეთ, სუნელები არიან.

ქ რ კ ი ს

რჭკოი ჰელჰ ჰქრიტონ ტილიპიჩ просит: нѣпишитъ позволить, не позволитъ, Зеньѣи возми...

Х ъ р и т о н ტ ი ლ ი პ ი ჩ

ოთორჯუიყსა.

სარქისა

რას იძლევი?

ლომინ

ოცდაათი კაკალი მანეთი მაქვს და შენც ცალკე გემსახურები.

სარქისა

მე რას მაძლევი?

ლომინ

ასეთ კულას გამოგიგზავნი, ვერცხლით შექედილს, რომ ღვინო დალიო, რაკრაკი გაჰქონდეს პირში (იქით) თუ ერთი დავაწერიე, კორტოხეთი გადვიარე. აჰა, მამა უცხონდა.

სარქისა

კარგი, გადასაწერი არზისა?

ლომინ

ღმერთი არა გაქვს, ერთი მანეთი დამრჩა, ვერ დავშლი

სარქისა

როგორ მანეთი? გადასაწერი ორი თუმანია.

ლომინ

მოქმედება მეხუთე

გამოსვლა პირველი
ნინო (ზის თავის ოთახში, წიგნი უჭირავს. დაფიქრებულია)

ნინო (მარტო)

იქნება გამართლდე დიდი ხნის ჩემის სიყრმის იმედო:
ნეტარ ჩემო საყვარელო. ამ ჩემ გულში ჩამომხედო,
შენ მუნ ნახავ: სიყვარული, ვით ლამპარი ანთებულა
და ზეცისგან ტრფობის ტახტი შენ საჯდომად აგებულა.

გამოსვლა მეორე
ნინო და ბეგლარ (შემოდის)
ნინო

ახ!

ბეგლარ

ნინა! ნინა!

ნინო (ვითომ ებუტაბა)

ბეგლარ

მიწყრები? (ართმევს ხელს და აკოცებს)

ნინო

მადლობელი გახლავართ, კარგა შეგიქცევია, კარგი, მე მაგრამ
ქვეყანას რაღას ემართლებოდი!

ბეგლარ

опрости нинѣ, სიყვარული მოუთმენელია, მე მეგონა, მე მეგონა
მოტყუებული ვარ მეთქი.

ნინო

გეტყობა კიდევ ექვში ხარ, რომ ქართველმა ქალებმა სიყვარული არ
იციან!..

ბეგლარ

შენა ხარ პირველი და ამისთვის უმეტეს შემიყვარდი.

გამოსვლა მესამე
იგინივე და მიხეილ

მიხეილ

ბეგლარ! თქვენი საქმე კარგად მიდის. წადი მამაშენთან, იაია დაუბა-
რებია, ეცადე მოციქულად გამოგზავნო.

ბეგლარ

რა ეშმაკი მათქმევიწინებს სიტყვას, ასეთი ყოფა აქვს რომ გამდელიც ვეღარ შესულა იმასთან, კინაღამ დიანზეგი გალახა რომ გამოეცხადა, ფიცავს მას არ დავანებებო.

მიხეილ

წადი გეუბნები, ახლა მოკაკული იქნება მამაშენი (ბეგლარ მივა ნინოსთან, უყურებს და ხელზედ ჰკოცნის) ნუ, უხიპქჩყა, без нежностей, მოესწრები, მაიცადეთ სიყვარული გაგიცივდებათ. (ბაგლარ გავა)

გამოსვლა მეოთხე

იგინივე და ონოფრე (შემოვა შეწუხებული)

ონოფრე (მიხეილს)

მადლობელი გახლავარ, კარგად გასჯილხართ, იმედი მაქვს რაც მამულები მაქვს, ისინიც დაჰკარგო, ვეჟო. ის გაუმადლარი დათვი ხომ ნაწ-

რეტზეც დამიწყებს დავას? ბიჭო, რა უყავ ათი თუმანი, რომ გაგატანე?

მიხეილ

მივეცი, სადაც გამატანეთ.

ონოფრე

სტყუი, მამაჩემი არ წამიწყდება! უთუოდ ქალაქში წააგე.

მიხეილ

გეუბნები რომ მივეცი. ნუ შეწუხდებით, ღმერთი მოწყალეა!

ონოფრე

არა შვილო, მე ქალაქის სასამართლოების ფულები ვინ მომცა, წამართო, წამართო! რა.ვენა, ერთი სისხლს კი მოვახდენ და...

მიხეილ

კარგი იქნება ასი დღის ჭაობისათვის ერთმანეთი გაწყვიტოთ.

ონოფრე

ნუ გასცემ ხმასა და ვნახოთ თუ სხვა მამულებიც არ წაგვართვას. მე, შვილო, დღეს არა ხვალ მოვკვდები, შენ მშვიერი დარჩები.

მიხეილ

მე არა მიშავს რა სამსახური დამარჩენს.

ონოფრე

ამას რას უპირებ (აჩვენებს ნინოზედ)

მიხეილ
ამას ჩალიანს გავატან მზითვად.

ონოფრე
კიდევ მასხარობ, ჩალიანი ხომ იმას მისცეს.

მიხეილ
დიანბეგთან მოვახერხე, იმან გამოუცხადა, რომ ონოფრეს უნდა ჩავაბაროთო.

ონოფრე
და როდემდის მოატყუებთ.

მიხეილ
იქამდის მანამ... (ნინოს ეუბნება) წადი შენს ოთახში... ბეგლარს ნინო-ზედ ჯვარს არ დავწერ (ნინო გავა)

ონოფრე
მალიან არ იყაბულებს?

მიხეილ
მე ვაყაბულებინებ, კიდევ შევიხვერწიებ.

ონოფრე
ბეგლარს უნდა?

მიხეილ
გაგიჟებული არის.

გამოსვლა მეხუთე
ბერუა (შემოვა) წიგნს მიაართმევს მიხეილს (ისიც კითხულობს)

მიხეილ
კარგი თქო (ბერუა გავა, ონოფრეს) ეხლავე მოვლენ იაია, რაფაელ და სარქისა, უთუოდ მოციქულები იქნებიან, ვითომ მოგვარიგონ.

გამოსვლა მეექვსე
იგინივე და სიდონია
ონოფრე

ქალო, ნინუცა გაგითხოვეთ!

სიდონია

განა არ ვიცი, ამის სიცრუე იქნებოდა (უჩვენებს მიხეილზე).

ონოფრე

ჰსწორედ.

სიდონია

მერე ამირინდო თანახმა არის?

მიხეილ

უთუოდ, მეტი რა ღონე აქვს.

გამოსვლა მეშვიდე
იგინივე და ბიჭი (შემოვა)
ბიჭი

ბატონო, დიანბეგი, იაია, რაფაელ, სარქისა გეახლენ.

ონოფრე

მობრძანდითქო. (ბიჭი გავა)

გამოსვლა მერვე
იგინივე და დიანბეგი, იაია, რაფიელ და სარმისა
ონოფრე

ჩემს მოწყალეს ხემწიფეს, უფალს დიანბეგს ვახლავარ, რაფიელს
გაუმარჯოს, სარქის ბუღდანიჩს, დაბრძანდით. (დასხდებიან)

ონოფრე (დიანბეგს)

რა ანბავია, ასე დავიწყება იქნება ვეყო, თუ არ საქმისათვის არ მოხ-
ვალ?

დიანბეგი

რა ვქნა, ჭეშმარიტად დანაშაული მაქვს, მაგრამ მოგეხსენებათ (თმაზედ
მოივლებს ხელს) ამდენი საქმე მაქვს, ნუ გეწყინებათ-კი და თქვენ და
ამირინდოს ერთი დიანბეგი მოგინდებათ.

ონოფრე

რა ვქნა, ძმაო, აი დარბაისელნი ბრძანდებით, რა დანაშაული მაქვს,
სულამდის მომდევს ის კაცი, რა ვქნა, მდიდარია და ფული აქვს, რა
უყოთ.

დიანბეგი

კნიაზო ფული, ფული რა არის, აგრე არ უნდა თქვათ. საკვირველია,
რა უბედურება არის, არავის თქვენგანს არა ჰსჯერა, რომ იყოს დიან-
ბეგი უანგარო. და უყურებთ დიანბეგს მცირე კაცად, ოო! თქვენ,
თქვენ არ გესმით ვითარი დიდი მნიშვნელობა აქვს დიანბეგს. თქვენ,
არ იცით, რომ კეთილდღეობა ერისა არის დაფუძნებული ჩვენსა
მხრებსა ზედან; თქვენ არ იცით, რომ ერთ გზის დაწერილი ჩემ მიერ

ესრეთ არს მტკიცე და მყარ ვითარცა ჭეშმარიტება; თქვენ არ იცით, რომ დარღვევა ჩემგან დამტკიცებულის ქალაქის არავის ძალუმს თქვენ აქამდისინ არ გესმით, რომ მე ვარ საფუძველი, მე ვარ ფესვი, მე ვარ სვეტი ხალხის ბედნიერებისა და უბედურებისა. დ თქვენ არ იცით... ეე, რა გელაპარაკოთ!

რაფიელ

ჩემი მოხსენება, სხვა რიგად არ ჩამამართოდ, აი თქვენ შვილთან მოგახსენებ, თუ გადაიტანა საჩივარი ქალაქში, ძნელია.

ონოფრე

თქვენმა მზემა, ამაზედ დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ. რომ სენატამდისაც იაროს, მე იმას არ დავანებებ ჩემს საკუთრებას.

იაია

კარგია, მამაშენი ნუ წაგიწყდება, რა არის ამდენი თქვენი ერთმანეთის წყენა, იმათ არა ღირს, მთელი ქალაქი და თქვენა. სირცხვილი არის სხვა რომ არა იყოს რა!

ონოფრე

ერთი მამაშენი ნუ წაგიწყდება შენ, ხომ სვინდისიანი კაცი ხარ, აბა მიბრძანეთ რა ვქნა?

იაია

ისა ჰქენით, ბატონო, რომ მორიგდით. აი ეხლა ქალაქიდგან გიახელ,

უქაზი მოსულა, ვისაც ერთმანეთში დავა აქვთ და არ მორიგდებინ ერთ წელიწადზედ, სახელმწიფოთ დასდებენ.

ონოფრე

რა მენაღვლება... დეე დასდვან, ჩემ მოსისხლეს ხომ არ დარჩება... ერთი მიბრძანე როგორ მოვრიგდე, მე თქვენს სინდისზე მოვაგდე.

იაია

დაუთმეთ, ფულს მოვაცემინებ.

ონოფრე

ათას თუმნათ არ მივცემ, გაგონილა, არა ვყიდი, ბატონო, თუ ჩემი არის ჩემი უნდა იყოს! თუ იმისია, იმისი იყოს.

სარქისა (ჩუმათ)

საქმე მოგიგია რათ შაურიგდე.

ონოფრე (ჩუმათ)
ჩემი მხარე დაიჭირე, ერთს ურემს პურს მოგართმევ.

სარქისა (თავს უქნევს)
კაი პური კი იყოს.

იაია |
მამა არ წამიწყდება, ერთი კარგი აზრი მომივიდა, თქვენმა მზემა,
უცხო აზრია, ბარაქალდი იაიავ! უკეთეს საქმეს კი ვერას ვიფიქრებ-
დი, მტერს თვალებს დაუყენებ. მოდი, ვეჟო ეი, მამა არ წამიწყდება,
ჰა, ონოფრე, მამიშენი საფლავის მზეს, დამიჯერე, კაცო, ეი, დჰა, მო-
დი, ჰეე, გაიგონე და...

ონოფრე
მესმის, მიბრძანე.

იაია
იცი რა, ეე, ჯიუტი კაცები ხართ, მამა არ წამიწყდება, მოდი და მოი-
ტა ხელი, ეე, ნათქვამია ძმანი ჭირთა შინა სახმარ არიანო, შენი სიკე-

თე მინდა, დ იცი რას მოგახსენებ, ჰო იმას მოგახსენებდი... მოდი
და, ეჰ, საკვირველი კაცი ხარ, მამა არ წამიწყდება.

სარქისა
მე გული წამივიდა, თქვი და!

იაია
ჰო, იმას მოგახსენებ, აი რას მოგახსენებდი და კიდევ რას მოგახსე-
ნებ... დამოყვრდით, კაცო!

გამოსვლა მეცხრე
იგინივე და სიდონია

ონოფრე
სიდონიავ, ქალო, აი, იაია რას ბრძანებს, ამირინდოსთან დავმოყვრ-
დეთო

სიდონია
თქვენმა მზემ არაფერი უღირსობა იქნება, ჩვენი ქალები მეფის სახლ-
ში ყოფილან.

იაია
არა, ბატონო, მაგას ვინ მოგახსენებთ, არა, თქვენი თავის მზემ. ჰსწო-
რეთ მიბრძანეთ!

ონოფრე

მე ყაბული მაქვს, ახლა შენ იცი, მაგრამ ეს იცოდე, პირველად ბე არ მითხოვნია... თუ ის მთხოვს?

იაია

მზითევი არ გვინდა... თუ ჩალიანს...

მიხეილ

ჩალიანი მოგვირთმევია...

იაია (წამოდგება)

მამა არ წამიწყდება, ეხლავე წავალ და შენი იაია არ ვიქნები, თუ ამირინდო თავის ფეხით არ მოვიყვანო და არ შეგარიგოთ. ხვალ მაदლი გადავიხადოთ და თუ გინდა ჯვარიც დავწეროთ (იაია, სარქისა, რაფიელ გავლენ).

გამოსვლა შეათე

იგინივე, გარდა იაიასი, სარქისასი და რაფიელისა

დიანბეგი

კნიაზო, ერთი ეს ჩალიანის საქმე შემასრულებინეთ.

ონოფრე

რა არის, აბა წაიკითხე.

დიანბეგი

უქაზი არის სუდისა, ჩალიანზე, გთხოვთ მოისმინოთ, ვბრძანეთ: მოწერილობისამებრ უქაზისა სამოქალაქოისა და უგალოვნის სუდისა ზ 564-თა, სუდი ესე მეორეთ შევიდა განხილვასა შინა და ახლითა დამატებითა გამოძიებითა, თანდასწრებით უეზდნის სტრაჰჩის; სუდი ესე ეთანხმება რა მნენიესა სუდის მწევრის ზასედატელის ლილივიროვისა, ესრეთ რომელ უნდა დაშთეს მფლობელობასა შინა თავად ონოფრე ბაადურის ძესა ზემოხსენებული უძრავი მამული ჩალიანად წოდებული. დ ინებეთ. მოაწერეთ ხელი.

ონოფრე

არ მესმის, რას ანბობთ, მე მომეცით თუ ამირინდოსა!

დიანბეგი

თქვენთვის მამილოცამს.

ონოფრე (მიხეილს)

მაშ, შენ რა იცრუე.

მიხეილ

მე სწორედ გითხარით ამირინდოსია მეთქი, ამისთვის, რომ წინას გა-
ვატანთ მზითევში.

ონოფრე

შეგარცხვინა, თუ არა მოგეტყუებინე, მე-კი არ გამოვიმეტებდი წინუ-
ცასათვის... დიანზეგო, მიხეილ, ერთი აქ წამოდით. (გავლენ)

გამოსვლა მეთერთმეტე

ნინო და ნენე

ნინო

წადი, თეთრი ატლასის კაბა მომიშადა.

ნენე

რა ამბავია (ნინო უჩურჩულებს) ქა, აქამდის როგორ არ მითხარ (ხტება
ჰკოცნის ხელზედ) გენაცვა, აქამდის როგორ არ მითხარ?

ნინო

მეც ეხლა მიხეილმა მითხრა! კარგი, ნუ გიჟდები!

ნენე

გენაცვა, არა მართებს, ქალბატოჯან, ნინოჯან, შენ აღთქმას ხომ აღა-
სრულებ?

ნინო

დიახ, უთუოდ!

გამოსვლა მეთორმეტე

იგინივე და გამდელი

მოწყალისეული

ნინოჯან, აქა ხარ გადილო!

ნინო (მივა ახლო)

აქა ვარ გადიავ! შემინდე გადიავ, იმ დღეს გაგაჯავრე, დამლოცე დე-
დაშვილობასა!

მოწყალისეული

ღვთის მშობელმა დედამ დაგლოცოს შვილო, გულში არ ჩაიტანო
შვილო, ღმერთმა იცის შენი სიკეთისათვის, შენი სახელისათვის ვიდ-
წოდი. რადგან ღმერთმა ამდენი დამასწრო. შენ ქორწილსაც ვესწრო-
ბი. თუ ჩემი გიჟი მიხეილის ბედნიერებას მოვესწარ, მერე თუ გინდა
მოვკვდე, ბედნიერი დედაკაცი ვიქნები.

გამოსვლა მეცამეტე
იგინივე და სიდონია
სიდონია (შემოვა)

ქა, ნინო, წადი შვილო, ჩაიცვი, იქნება შენი მამამთილი მოვიდეს (მივა, აკოცებს. ნინო და ნენე გავლენ).

გამოსვლა მეთოთხმეტე
სიდონია და ონოფრე
სიდონია

აბა ამდენი ჩხუბი რაზედ გვქონდა თუ ეგრე მალე შერიგდებოდით. მე სრულებით არ მოვიფიქრებდი, შენ ხუ მამიკვდები, თუ ჩემი ნინუცა მალე გაბედნიერდებოდა.

ონოფრე

მამაჩემი არ წამიწყდება, ეს კარგი მოახერხა მიხეილმა.

გამოსვლა მეთხუთმეტე

იგინივე, ბიჭი, ამირინდო და სუყველანი

ბიჭი

ამირინდოს სტუმრები არიან. (შემოვლენ სუყველანი. დიანბეგი მიიყვანს ამირინდოს ონოფრესთან და ერთმანათს აკოცებენ).

ამირინდო

რას მოვიფიქრებდი ამ ბედნიერებას?

ონოფრე

მამაჩემი არ წამიწყდება, დიდად მოხარული ვარ.

დიანბეგი

აბა შერიგების ქალაღი მოიტანეთ.

ბეგლარ

აი მზად გახლავს აქა...

ამირინდო

ვინ დასწერა?

ბეგლარ

მე.

ამირინდო

მარტო შენ?

ბეგლარ

მარტო მე.

ამირინდო

ბიჭო, არზის წერა სცოდნია, ჰო! რა ბედნიერი კაცი ვარ, მამა ჩემი არ წამიწყდება.

იაია

ჰო! მაგას არ მოგახსენებდი? ჰო, რას მოგახსენებდი? ჰო, აკი გითხარ მამილოცავს, აკი გითხარ არზის წერა იცის მეთქი.

გამოსვლა მეთექვსმეტე

იგინივე და ნინო

ონოფრე (მიიყვანს ნინუცას)

ბეგლარ, ჩამიბარებია ქალი. ღმერთმა გაგაბედნიეროს ერთმანეთის სიყვარულით და პატივისცემით. მამიცია ქალი პატიოსანი, ჭკვიანი,

კარგი, გაზრდილი, ყოვლის კეთილით სავსე, შენ იცი და შენმა კაცო ბამ, როგორც კარგად შეინახამ (ბეგლარ ჰკოცნის ნინუცას).

სარქის

თუ ასკ ყველა ქართველნი,
როგორც ესენი შერიგდებიან,
მაშინა ჩვენნი სომეხნი
შიმშილით ამოსწყდებიან.
ფარდა ჩამოეშვება